

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA ELIMU SAYANSI NA TEKNOLOJIA

MUHTASARI WA SOMO LA KISWAHILI
ELIMUMSINGI DARASA LA III-VI
SHULE ZINAZOTUMIA LUGHA YA KIINGEREZA KUFUNDISHIA

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA ELIMU SAYANSI NA TEKNOLOJIA

MUHTASARI WA SOMO LA KISWAHILI
ELIMUMSINGI DARASA LA III-VI
SHULE ZINAZOTUMIA LUGHA YA KIINGEREZA KUFUNDISHIA

©Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia, 2016

Toleo la kwanza, 2016

ISBN. 978-9976-61-598-2

Taasisi ya Elimu Tanzania

S. L. P. 35094

Dar es Salaam.

Simu: +255 22 2773005/+255 22 277 1358

Faksi: +255 22 2774420

Baruapepe: director.general@tie.go.tz

Tovuti: www.tie.go.tz

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kutafsiri, kupiga chapa au kutoa andiko hili kwa namna yoyote ile bila idhini ya Kamishna wa Elimu, Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia.

YALIYOMO

Ukarasa

Dibaji	v
1.0 Utangulizi.....	1
2.0 Maelezo ya Jumla Kuhusu Mtaala	1
2.1 Malengo ya Elimumsingi Darasa la III - VI	1
2.2 Umahiri wa Elimumsingi Darasa la III-VI	2
2.3 Malengo ya Somo la Kiswahili katika Elimumsingi Darasa la III - VI	3
2.4 Umahiri wa Somo la Kiswahili	3
2.5 Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Kiswahili	4
2.6 Upimaji wa Ujifunzaji	4
3.0 Maudhui ya Muhtasari	4
3.1 Umahiri Mkuu	4
3.2 Umahiri Mahususi	5
3.3 Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	5
3.4 Vigezo vya Upimaji	5
3.5 Viwango vya Utendaji	5
3.6 Idadi ya Vipindi	5
3.7 Maudhui ya Darasa la III	6
3.8 Maudhui ya Darasa la IV	22
3.9 Maudhui ya Darasa la V	36
3.10 Maudhui ya Darasa la VI	50

Dibaji

Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia ilifanya mabadiliko ya Sera ya Elimu mwaka 2014. Mabadiliko hayo yamefanya kuwa na mabadiliko katika mtaala wa elimumsingi ili kuleta ufanisi katika utekelezaji wake. Baadhi ya masomo yameboreshwa na mengine mapya kuingizwa katika mtaala wa darasa la III – VI. Kutokana na mabadiliko hayo Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia imeandaa Muhtasari huu wa somo la Kiswahili ili kukidhi mahitaji ya Sera ya Elimu na Mafunzo.

Muhtasari huu unasisitiza kufundisha na kujifunza kunakozingatia ujenzi wa umahiri kwa mwanafunzi. Mwalimu halazimiki kufuata mtiririko wa umahiri uliopo katika muhtasari huu ila ana wajibu wa kuhakikisha kwamba uhusiano kati ya umahiri mmoja hadi mwingine unazingatiwa. Katika kuandaa azimio la kazi mwalimu azingatie uwezo na mahitaji ya mwanafunzi katika kujifunza.

Msisitizo umewekwa ili kumsaidia mwanafunzi kujenga stadi za kusikiliza, kuzungumza, kusoma na kuandika. Mwalimu anasisitizwa kutumia vigezo vya upimaji na viwango vya kupima utendaji wa mwanafunzi vilivyoanishwa katika Muhtasari huu. Kwa hiyo upimaji wa Somo la Kiswahili utajikita zaidi katika viwango vya utendaji wa mwanafunzi katika kukuza maarifa, stadi na mwelekeo kama inavyotarajiwa.

Ni matarajio yangu kuwa Muhtasari huu utamwezesha mwalimu kufanya kazi yake kwa ufanisi. Kwa kuwa uboreshaji wa muhtasari ni mchakato endelevu, Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia inaendelea kupokea maoni ya kuboresha muhtasari huu kutoka kwa walimu na wadau wengine wa elimu. Maoni yote yapelekwe kwa Mkurugenzi Mkuu, Taasisi ya Elimu Tanzania.

Prof. Eustella P. Bhalalusesa

Kamishna wa Elimu

Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia

1.0 Utangulizi

Muhtasari huu wa Somo la Kiswahili umeandaliwa kutokana na Mtaala wa Elimumsingi wa Darasa la III - VI wa mwaka 2016. Muhtasari huu umegawanyika katika sehemu kuu tatu. Sehemu ya kwanza ni utangulizi, sehemu ya pili inahusu Malengo ya jumla ya mtaala na sehemu ya tatu ni maudhui ya muhtasari.

Somo la Kiswahili linafundishwa katika ngazi ya Elimumsingi kuanzia Darasa la III hadi la VI. Somo hili ni muhimu kufundishwa ili kukuza uwezo wa kuwasiliana katika mazungumzo na maandishi. Katika shule zinazotumia lugha ya Kiingereza kufundishia, somo hili limekuwa likifundishwa bila kuweka msisitizo katika kuwajengea wanafunzi stadi za msingi za kusoma, kuandika na kuhesabu. Hivyo, katika muhtasari huu, stadi hizi zimewekewa msisitizo kwani ni msingi muhimu katika kumwezesha mwanafunzi kumudu maudhui ya somo la Kiswahili kwa ngazi ya Darasa la III hadi ngazi za juu. Nchini Tanzania Kiswahili kimepewa hadhi ya kuwa lugha rasmi na lugha ya Taifa. Kwa ujumla, Kiswahili ni kichocheo cha uzalendo na umoja wa kitaifa kwa Watanzania.

2.0 Maelezo ya Jumla Kuhusu Mtaala

Mtaala wa Elimu msingi Darasa la III -VI umeundwa na sehemu mbalimbali ambazo zinaonesha kwamba mtaala ni dhana inayojumuisha mambo mengi ambayo yanahusiana. Sehemu hii inawasilisha baadhi ya vipengele vya mtaala ambavyo ni Malengo ya Elimumsingi, umahiri wa Elimumsingi Darasa la III-VI, malengo ya somo la Kiswahili, umahiri mkuu na mahususi, ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Kiswahili na upimaji wa ujifunzaji.

2.1 Malengo ya Elimumsingi Darasa la III-VI

Elimumsingi Darasa la III–VI ina madhumuni ya kuwapatia walengwa maarifa, stadi na mielekeo inayohitajika kwa maendeleo ya Watanzania. Yafuatayo ndiyo malengo makuu ya Elimumsingi Darasa la III – VI:

- a) Kumwezesha mwanafunzi kukuza stadi za kusoma, kuandika, kuhesabu na kuwasiliana.
- b) Kumwezesha mwanafunzi kuifahamu, kuitumia na kuithamini lugha ya Kiswahili.
- c) Kumwezesha mwanafunzi kufahamu misingi ya utawala wa sheria.

- d) Kumwezesha mwanafunzi kuthamini utamaduni wa Kitanzania na wa jamii nyingine.
- e) Kukuza uwezo wa mwanafunzi kufikiri, kubuni na kutatua matatizo.
- f) Kumwezesha mwanafunzi kutambua umuhimu wa maadili, uadilifu na uwajibikaji kama misingi ya raia mwema.
- g) Kumwezesha mwanafunzi kushiriki katika shughuli za michezo na sanaa pamoja na kuthamini kazi za kisanii.
- h) Kumwezesha mwanafunzi kubaini na kukuza vipaji na vipawa vyake.
- i) Kumwezesha kila mwanafunzi kuthamini na kupenda kufanya kazi.
- j) Kumwezesha mwanafunzi kutambua, kuthamini na kutumia teknolojia na ufundi.
- k) Kumwandaa mwanafunzi kwa ngazi nyingine ya elimu pamoja na kujifunza kusiko na kikomo.

2.2 Umahiri wa Elimumsingi Darasa la III-VI

Umahiri wa Elimumsingi umejikita katika kumwandaa mwanafunzi wa Darasa la III hadi laVI kuwa na uwezo wa:

- a) Kuwasiliana kwa ufasaha kwa lugha ya Kiswahili na Kiingereza kwa kuzungumza na kuandika.
- b) Kusoma kwa kujiamini na kwa ufahamu.
- c) Kutumia dhana na kanuni za kihisabati katika maisha ya kila siku.
- d) Kutumia stadi za kisayansi, kiteknolojia na ufundi katika maisha ya kila siku.
- e) Kuthamini utamaduni wake na wa jamii nyingine.
- f) Kujali tofauti za kiimani na kiitikadi katika jamii.
- g) Kushiriki katika michezo na shughuli za kisanii.
- h) Kujiheshimu na kuwaheshimu wengine.
- i) Kutenda matendo ya kizalendo.
- j) Kushiriki katika kazi mbalimbali zinazoendana na umri wake.
- k) Kushiriki katika shughuli zinazokuza uwezo wake wa kufikiri kimantiki na kiyakinifu.
- l) Kushirikiana na wengine kwa kufanya matendo yanayokubalika katika jamii.

2.3 Malengo ya Somo la Kiswahili katika Elimumsingi Darasa la III-VI

Ufundishaji wa somo la Kiswahili katika Elimumsingi Darasa la III - VI umelenga kumwezesha mwanafunzi:-

- a) Kuzungumza, kusikiliza, kusoma na kuandika kwa kutumia lugha ya Kiswahili.
- b) Kutumia Kiswahili fasaha katika miktadha mbalimbali.
- c) Kutumia Kiswahili kupata maarifa, stadi na mwelekeo wa kijamii, kiutamaduni, kiteknolojia na kitaaluma kutoka ndani na nje ya nchi.
- d) Kukuza stadi za mawasiliano ili kumwezesha mwanafunzi kumudu maisha yake.
- e) Kujenga msingi bora na imara wa kujifunza kwa ajili ya elimu ya juu na kujiendeleza binafsi kwa kutumia lugha ya Kiswahili.
- f) Kuifahamu, kuitumia na kuithamini lugha ya Taifa.

2.4 Umahiri wa Somo la Kiswahili

Sehemu hii inabainisha umahiri utakaojengwa na mwanafunzi wa Darasala III- VI katika somo

	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1.	Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali.	1.1 Kutambua sauti mbalimbali katika matamshi ya silabi, maneno, sentensi na habari. 1.2 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali. 1.3 Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali.
2.	Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma.	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza. 2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma.
3.	Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali	3.1 Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali. 3.2 Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali. 3.3 Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali.

2.5 Ufundishaji na Ujifunzaji Somo la Kiswahili

Ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Kiswahili utaoongozwa na ujenzi wa umahiri kwa kutumia mbinu shirikishi. Mbinu hizi zitamfanya mwanafunzi kuwa kitovu cha kujifunza na mwalimu kuwa mwezeshaji. Aidha, ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Kiswahili kwa shule zinazotumia lugha ya Kiingereza kufundishia utakuwa na shughuli nyingi za kutenda ambazo zitajumuisha stadi za kusoma na kuandika. Stadi hizi ni muhimu kwao kwa sababu ni mara yao ya kwanza kujifunza kwa kutumia lugha ya Kiswahili. Hivyo wanafunzi wataweza kupata maarifa, stadi na mwelekeo ulio sawa na wanafunzi wanaotumia lugha ya Kiswahili kujifunzia na kuweza kufanya vizuri mtihani wa Somo la Kiswahili Darasa la IV. Vile vile mwanafunzi ataweza kutumia lugha ya Kiswahili kwa ufasaha katika kusikiliza, kuzungumza, kusoma na kuandika anapomaliza Elimumsingi Darasa la III-VI.

2.6 Upimaji wa Ujifunzaji

Upimaji ni kipengele muhimu katika mchakato mzima wa ufundishaji na ujifunzaji. Upimaji wa somo la Kiswahili utafanyika sambamba na masomo mengine yanayofundishwa katika elimumsingi. Upimaji huu utamwezesha mwalimu kupima umahiri wa mwanafunzi wa kujieleza kwa ufasaha katika miktadha mbalimbali, kusikiliza, kusoma kwa ufasaha, kutafsiri, kujibu maswali ya habari aliyoisoma, kuandika sentensi, habari fupi na hadithi kwa kuzingatia kanuni za uandishi. Aidha utamwezesha mwalimu kubaini uwezo wa wanafunzi wa kutumia msamiati sahihi katika miktadha mbalimbali. Zana zifuatazo zitatumika katika upimaji wa somo la Kiswahili; mkoba wa kazi, majaribio, hojaji, orodha hakiki, kazi mradi, mitihani ya muhula pamoja na fomu ya ufuatiliaji.

3.0 Maudhui ya Muhtasari

Maudhui ya Muhtasari yamepangwa kwa kila darasa yakihusisha umahiri mkuu, umahiri mahususi, shughuli za kutendwa na mwanafunzi, vigezo vya upimaji, viwango vya utendaji na idadi ya vipindi.

3.1 Umahiri Mkuu

Umahiri mkuu ni uwezo wa kutenda jambo kwa usahihi na kwa ufanisi unaokusudiwa kufikiwa na mwanafunzi baada ya kujifunza kwa muda fulani. Umahiri mkuu hujengwa na umahiri mahususi kadhaa atakaoujenga mwanafunzi kwa kutenda shughuli mbalimbali.

3.2 Umahiri Mahususi

Ni uwezo unaojengwa na mwanafunzi katika kutenda shughuli mbalimbali kwa muda maalumu.

3.3 Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi

Ni vitendo ambavyo mwanafunzi anapaswa kuvifanya ili kufikia umahiri mahususi uliokusudiwa kwa kuzingatia uwezo na umri wake.

3.4 Vigezo vya Upimaji

Ni viwango vya ufanisi wa utendaji wa mwanafunzi ili kufikia umahiri mahususi.

3.5 Viwango vya Utendaji

Ni kiasi cha ufikiwaji wa vigezo kwa kila shughuli anayotenda mwanafunzi.

3.6 Idadi ya Vipindi

Ni makadirio ya muda utakaotumika katika kufundisha na kujifunza kwa kuzingatia uzito wa umahiri mahususi na shughuli za kutendwa na mwanafunzi. Makadirio hayo ya muda yamewekwa kwa mfumo wa vipindi ambapo kila kipindi ni dakika 40. Somo hili litafundishwa kwa vipindi saba (7) kwa Darasa la III – IV na vipindi vitano (5) kwa Darasa la V-VI kwa wiki katika shule zinazotumia lugha ya Kiingereza kufundishia. Hata hivyo mapendekezo haya ya idadi ya vipindi yanaweza kubadilika kulingana na mazingira ya kufundishia na kujifunzia.

3.7 Maudhui ya Darasa la III

Umahiri Utakaojengwa na Mwanafunzi katika Somo

	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1.	Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kutambua sauti mbalimbali katika matamshi ya silabi, maneno, sentensi na habari 1.2 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali 1.3 Kutumia maandishi katika kuwasiliana kulingana na miktadha mbalimbali
2.	Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza 2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma
3.	Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali	3.1 Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali 3.2 Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali 3.3 Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali

Angalizo: Katika jedwali la maudhui ya muhtasari kwenye kurasa zinazofuata umahiri mkuu wa kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali hautasimama peke yake kama umahiri mkuu. Hivyo umahiri huo utajitokeza kama umahiri mahususi unaoingiliana na kila umahiri mahususi ndani ya umahiri mkuu wa kuwasiliana katika miktadha mbalimbali na umahiri mkuu wa kusoma kwa ufahamu katika kujenga uwezo wa kujieleza kwa namna mbalimbali.

Jedwali la Maudhui ya Muhtasari

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
1. Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kutambua sauti mbalimbali katika matamshi ya silabi, maneno, sentensi na habari fupi	a) Kuunda na kutamka silabi zinazotokana na herufi za irabu na konsonanti	Uundaji na utamkaji wa silabi zinazotokana na herufi za irabu na konsonanti unafanyika kwa usahihi	Anaunda silabi chache sana zinazotokana na herufi za irabu na konsonanti na kushindwa kuzitamka kwa usahihi	Anaunda silabi chache zinazotokana na herufi za irabu na konsonanti na kuzitamka	Anaunda silabi nyingi zinazotokana na herufi za irabu na konsonanti na kuzitamka	Anaunda silabi zote zinazotokana na herufi za irabu na konsonanti na kuzitamka	30
		b) Kutamka sauti za maneno yanayoundwa na silabi sahili katika sentensi	Sauti za maneno yanayoundwa na silabi sahili katika sentensi yanatamkwa kwa usahihi	Anatamka sauti za maneno yanayoundwa na silabi chache sana	Anatamka sauti za maneno yanayoundwa na silabi sahili chache	Anatamka sauti za maneno yanayoundwa na silabi sahili nyingi	Anatamka sauti za maneno yanayoundwa na silabi sahili zote na kuunda silabi nyingine	
		c) Kutamka sauti za herufi mwambatano (ny, nd, sh, ng, th, kw, mbw) na herufi nyingine zenye muundo, huo katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Sauti za herufi mwambatano na herufi nyingine zinatamkwa katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi kwa ufasaha	Anatamka sauti za herufi mwambatano chache sana katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Anatamka sauti za herufi mwambatano chache katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi sana katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi na kuunda maneno mapya	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		d) Kutamka sauti za herufi mwambatano (dh, th, ng, mbw, ng', chw, ndw,) na herufi nyingine zenye muundo, huo katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Sauti za herufi mwambatano na herufi nyingine zinatamkwa katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi kwa ufasaha	Anatamka sauti za herufi mwambatano chache sana katika silabi	Anatamka sauti za herufi mwambatano chache katika silabi na maneno	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi sana katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi na kuunda maneno mapya	
		e) Kutamka sauti za herufi mwambatano (gh,py,nz,ky,lw, pw,sw,tw) na herufi nyingine zenye muundo huo katika sentensi	Sauti za herufi mwambatano na herufi nyingine zimetamkwa katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi kwa ufasaha	Anatamka sauti za herufi mwambata-no chache sana katika sentensi kwa silabi na maneno	Anatamka sauti za herufi mwambatano chache katika silabi na maneno	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi sana katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi na kuunda maneno mapya	
		f) Kuunda na kusoma sentensi zinazotokana na silabi za herufi mwambatano gh, py, nz, ky na silabi sahili	Sauti za herufi mwambatano gh, py, nz, ky na silabi sahili zimetamkwa katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi kwa ufasaha	Anatamka sauti za herufi mwambata-no chache sana katika silabi	Anatamka sauti za herufi mwambatano chache katika silabi na maneno	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi sana katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi na kuunda maneno mapya	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
	1.2 Kutumia matamshi sahihi katika kutamka maneno mbalimbali	a) Kutamka maneno yenye herufi 's' na 'th' kwa usahihi	Maneno yenye herufi 's' na 'th' yametamkwa kwa usahihi	Anatamka maneno machache sana yenye herufi 's' na 'th'	Anatamka maneno machache yenye herufi 's' na 'th'	Anatamka maneno mengi yenye herufi 's' na 'th'	Anatamka maneno mengi sana yenye herufi 's' na 'th' na kuyatungia sentensi	15
		b) Kutamka maneno yenye herufi 'z' na 'dh'	Maneno yenye herufi 'z' na 'dh' yanatamkwa kwa usahihi	Anatamka maneno machache sana yenye herufi 'z'.	Anatamka maneno machache yenye herufi 'z' na 'dh'.	Anatamka maneno mengi yenye herufi 'z' na 'dh'.	Anatamka maneno mengi sana yenye herufi 'z' na 'dh' mengi sana na kuyatungia sentensi	
		c) Kutamka matamshi sahihi ya maneno yenye herufi 'l' na 'r'	Maneno yenye herufi 'l' na 'r' yanatamkwa kama ilivyokusudiwa	Anatamka maneno machache sana yenye herufi 'l'	Anatamka maneno machache yenye herufi 'l' na 'r'	Anatamka maneno mengi yenye herufi 'l' na 'r'	Anatamka maneno mengi sana yenye herufi 'l' na 'r' na kuyatungia sentensi	
	1.3 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali	a) Kueleza shughuli anazofanya kwa siku	Shughuli zinazofanyika kabla ya kwenda shuleni, anapokuwa shuleni na anaporudi nyumbani zinaelezwa kwa usahihi	Anaeleza shughuli chache sana anazofanya kabla ya kwenda shuleni	Anaeleza shughuli chache anazofanya kabla ya kwenda shuleni na anapokuwa shuleni.	Anaeleza shughuli nyingi anazofanya kabla ya kwenda shuleni na anapokuwa shuleni na anaporudi nyumbani	Anaeleza shughuli zote anazofanya kabla ya kwenda shuleni, anapokuwa shuleni na anaporudi nyumbani kwa kutoa mifano.	45

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		b) Kutumia lugha ya heshima kuomba ruhusa na kuomba vitu	Lugha ya heshima katika kuomba ruhusa na kuomba vitu inatumika kwa usahihi	Anatumia lugha ya heshimia kuomba ruhusa kwa baadhi ya mambo.	Anatumia lugha ya heshima kuomba ruhusa kwa baadhi ya mambo na kuomba baadhi ya vitu	Anatumia lugha ya heshima kuomba ruhusa na kuomba vitu	Anatumia lugha ya heshima kuomba ruhusa katika miktadha mbalimbali na kuomba vitu	
		c) Kusimulia hadithi na kueleza mafunzo yanayopatikana	Hadithi zinasimuliwa na mafunzo yaliyomo yanaelezwa kwa usahihi.	Anasimulia hadithi na kueleza mafunzo machache sana ya hadithi hiyo	Anasimulia hadithi na kueleza mafunzo machache ya hadithi hiyo	Anasimulia hadithi na kueleza mafunzo mengi ya hadithi hiyo	Anasimulia hadithi na kueleza mafunzo yote ya hadithi hiyo kwa usahihi	
		d) Kuelezea matukio yaliyooneshwa katika picha mbalimbali	Matukio mbalimbali yaliyooneshwa katika picha yameelezwa kwa usahihi	Anaelezea machache sana matukio yaliyooneshwa katika picha	Anaelezea matukio machache yaliyooneshwa katika picha	Anaelezea matukio mbalimbali yaliyooneshwa katika picha	Anaelezea matukio yote yaliyooneshwa katika picha	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		e) Kuelezea vitu vilivyopo katika mazingira yao katika hali ya umoja na wingi kwa (vitu vyenye uhai na visivyo na uhai)	Vitu vyenye uhai na visivyo na uhai vilivyopo katika mazingira yao katika hali ya umoja na wingi vimeelezewa kwa usahihi	Anaelezea vitu katika hali ya umoja na wingi kwa uchache sana	Anaelezea vitu katika hali ya umoja na wingi kwa uchache	Anaelezea vitu vingi katika hali umoja na wingi	Anaelezea vitu vingi sana katika hali ya umoja na wingi kwa usahihi na kutoa mifano	
		f) Kutambua methali zinavyotumika katika mazungumzo na kueleza maana zake	Methali zinatambuliwa katika mazungumzo na kueleza maana zake kwa usahihi	Anatambua methali chache sana katika mazungumzo na kueleza maana zake kwa kubahatisha	Anatambua methali chache katika mazungumzo na kueleza maana zake	Anatambua methali nyingi katika mazungumzo na kueleza maana zake	Anatambua methali nyingi sana katika mazungumzo na kueleza maana zake kwa kutoa mifano	
		g) Kutumia nahau katika sentensi mbalimbali	Nahau zinatumika katika sentensi kwa usahihi	Anatumia nahau chache sana katika sentensi	Anatumia nahau chache katika sentensi	Anatumia nahau nyingi katika sentensi	Anatumia nahau nyingi sana katika sentensi na kufafanua maana zake	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		d)Kusimulia hadithi kwa kuzingatia mtiririko wa mawazo	Hadithi inasimuliwa kwa kuzingatia mtiririko wa mawazo kwa ufasaha	Anasimulia hadithi bila mtiririko wa mawazo	Anasimulia hadithi kwa mtiririko usio sahihi	Anasimulia hadithi kwa mtiririko sahihi wa mawazo	Anasimulia hadithi vizuri sana na kuelezea mafunzo yaliyomo.	
		e)Kutoa taarifa kwa ukamilifu kuhusu tukio lililotokea	Taarifa juu ya tukio lililotokea inatolewa kwa mpangilio na kwa ukamilifu	Anatoa taarifa juu ya tukio lililotokea bila mpangilio	Anatoa taarifa juu ya tukio lililotokea kwa mpangilio	Anatoa taarifa juu ya tukio lililotokea kwa mpangilio unaoeleweka	Anatoa taarifa juu ya tukio lililotokea kwa mpangilio na kwa kufafanua vizuri	
	1.4 Kutumia msamiati katika kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali	a)Kutaja majina ya wanafamilia nyumbani katika kusimulia hadithi fupi na kubainisha uhusiano wao	Majina ya wanafamilia nyumbani yanaorodheshwa katika usimuliaji wa hadithi na uhusiano wao unabainishwa kwa usahihi	Anataja majina machache sana ya wanafamilia katika kusimulia hadithi bila kubainisha uhusiano	Anataja majina machache ya wanafamilia katika kusimulia hadithi na kubainisha uhusiano wao kwa kubahatisha	Anataja majina mengi ya wanafamilia katika kusimulia hadithi na kubainisha uhusiano uliopo	Anataja majina mengi sana ya wanafamilia katika kusimulia hadithi na kubainisha uhusiano wao kwa kufafanua kwa kutoa mifano	18

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		b) Kubainisha majina ya wanyama, muonekano, sauti zao na kueleza wanakoishi	Majina ya wanyama yanabainishwa kwa kuiga sauti zao, na kuelezea mwonekano wao na wanakoishi kwa usahihi	Anabainisha majina machache sana ya wanyama kwa kuiga sauti zao na kushindwa kuelezea muonekano wao na wanakoishi	Anabainisha majina machache ya wanyama, kwa kuiga sauti zao na kuelezea muonekano wao na wanakoishi kwa kubahatisha	Anabainisha majina mengi ya wanyama, kwa kuiga sauti zao na kuelezea mwonekano wao	Anabainisha majina mengi sana ya wanyama kwa kuiga sauti zao na kuelezea mwonekano wao na wanakoishi kwa kutoa mifano	
	1.5 Kutumia maandishi katika kuwasiliana kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kuandika kifungu linganifu cha habari kwa kunakili na imla	Kifungu linganifu cha habari kinaandikwa kwa kunakili na imla kwa usahihi	Anaandika kifungu linganifu cha habari kwa kunakili bila kuzingatia alama za uandishi.	Anaandika kifungu cha habari kwa kunakili imla kwa kuzingatia alama za uandishi	Anaandika kifungu linganifu cha habari kwa kunakili na kwa imla kwa kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anaandika kifungu linganifu cha habari kwa kunakili na kwa imla kwa kuzingatia alama zote za uandishi.	50

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		b) Kuandika sentensi zenye maneno yanayojumuisha herufi mwambatano (sh, ny, ng, nd, th, mb, kw, dh, th, ng, mbw, ng, chw, ndw, gh, py, nz, ky, lw, pw, sw, tw) kwa kunakili na kwa imla	Sentensi zenye maneno yanayojumuisha herufi mwambatano (sh, ny, ng, nd, th, mb, kw) zinaandikwa kwa kunakili na kwa imla kwa usahihi	Anaandika sentensi chache sana zenye maneno yenye herufi mwambatano kwa kunakili na kwa imla	Anaandika sentensi chache zenye maneno yenye herufi mwambatano kwa kunakili na kwa imla	Anaandika sentensi nyingi zenye maneno yenye herufi mwambatano kwa kunakili na kwa imla	Anaandika sentensi nyingi sana zenye maneno yenye herufi mwambatano zote kwa kunakili na kwa imla na kuzingatia alama za uandishi	
		c) Kuandika kwa kuunganisha sehemu mbili za sentensi ili kupata maana kamili	Sehemu mbili za sentensi zinaandikwa kwa kuunganisha ili kupata maana kamili	Anaandika sentensi chache sana kwa kuunganisha sehemu mbili za sentensi	Anaandika sentensi chache kwa kuunganisha sehemu mbili za sentensi	Anaandika sentensi nyingi kwa kuunganisha sehemu mbili za sentensi	Anaandika sentensi nyingi sana kwa kuunganisha sehemu mbili za sentensi na kuzingatia alama za uandishi	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		d) Kuandika sentensi sahihi kutokana na vifungu vya maneno yaliyo-changanywa	Sentensi sahihi zinaandikwa kutokana na vifungu vya maneno yaliyo-changanywa kwa usahihi	Anaandika sentensi chache sana kutokana na vifungu vya maneno yaliyochanganywa	Anaandika sentensi chache kutokana na vifungu vya maneno yaliyochanganywa	Anaandika sentensi nyingi kutokana na vifungu vya maneno yaliyo-changanywa kwa usahihi	Anaandika sentensi nyingi sana kutokana na vifungu vya maneno yaliyo-changanywa na kuunda habari fupi.	
		e) Kutunga sentensi kwa kutumia maneno teule	Sentensi zinatungwa kwa kutumia maneno teule kwa usahihi.	Anatunga sentensi chache sana kwa kutumia maneno teule na kushindwa kuziandika	Anatunga sentensi chache kwa kutumia maneno moja teule na kuziandika	Anatunga sentensi nyingi kwa kutumia maneno teule na kuziandika	Anatunga sentensi nyingi sana kwa kutumia maneno teule na kuandika habari fupi.	
		f) Kuandika neno au maneno yaliyokosekana katika sentensi ili kukamilisha maana	Neno au maneno yaliyokosekana katika sentensi yanaandikwa kwa usahihi	Anaandika maneno machache sana yaliyokosekana katika sentensi chache kwa kubahatisha	Anaandika maneno machache yaliyokosekana katika sentensi chache	Anaandika maneno mengi yaliyokosekana katika sentensi nyingi	Anaandika maneno mengi sana yaliyokosekana katika sentensi nyingi	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		g) Kutunga sentensi zenye maneno yasiyozidi sita zenye kueleweka na ushikamani kwa kuandika	Sentensi zenye maneno yasiyozidi sita zenye kueleweka na ushikamani zinatungwa na kuandikwa kwa usahihi	Anatunga sentensi chache sana zisizo na ushikamani	Anatunga na kuandika sentensi chache zenye kueleweka na ushikamani	Anatunga na kuandika sentensi nyingi zenye kueleweka na ushikamani	Anatunga na kuandika sentensi nyingi sana zenye kueleweka na ushikamani na kuunda habari.	
		h) Kuandika habari kwa kuzingatia kanuni na alama za uandishi	Habari inaandikwa kwa kuzingatia kanuni na alama za uandishi	Anaandika habari kwa kuzingatia kanuni na alama chache sana za uandishi	Anaandika habari kwa kuzingatia kanuni na alama chache za uandishi	Anaandika habari kwa kuzingatia kanuni na alama nyingi za uandishi	Anaandika habari kwa kuzingatia kanuni na alama zote za uandishi	
		i) Kubainisha majina ya wanyama, muonekano, sauti zao na kueleza wanakoishi	Majina ya wanyama yanabainishwa kwa kuiga sauti zao, na kuelezea mwonekano wao na wanakoishi kwa usahihi	Anabainisha majina machache sana ya wanyama kwa kuiga sauti zao na kushindwa kuelezea muonekano wao na wanakoishi	Anabainisha majina machache ya wanyama, kwa kuiga sauti zao na kuelezea muonekano wao na wanakoishi kwa kubahatisha	Anabainisha majina mengi ya wanyama, kwa kuiga sauti zao na kuelezea mwonekano wao	Anabainisha majina mengi sana ya wanyama kwa kuiga sauti zao na kuelezea mwonekano wao na wanakoishi kwa kutoa mifano	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		j) Kuandika sentensi kwa kutumia nyakati mbalimbali (uliopo, ujao uliopita na timilifu)	Sentensi zinaandikwa kwa kutumia nyakati mbalimbali kwa usahihi	Anaandika sentensi chache sana katika nyakati mbalimbali kwa kubahatisha.	Anaandika sentensi chache katika nyakati mbalimbali.	Anaandika sentensi nyingi katika nyakati mbalimbali.	Anaandika sentensi nyingi katika nyakati mbalimbali na kuunda aya.	
	1.6 Kutumia msamiati katika uandishi wa matini mbalimbali	a) Kuandika habari fupi kwa mpangilio unaoeleweka kuhusu shughuli za kila siku.	Habari fupi inaandikwa kwa mpangilio unaoeleweka kuhusu shughuli za kila siku	Anaandika habari fupi kuhusu shughuli za kila siku bila mpangilio	Anaandika habari fupi kuhusu shughuli za kila siku kwa mpangilio unaoeleweka kwa baadhi ya aya	Anaandika habari fupi kuhusu shughuli za kila siku za mwanafunzi kwa mpangilio	Anaandika habari fupi kuhusu shughuli za kila siku kwa mpangilio unaoeleweka na kwa kuzingatia alama za uandishi.	10
		b) Kuandika hadithi fupi kwa kuzingatia kanuni na alama za uandishi	Hadithi fupi inandikwa kwa kuzingatia kanuni na alama za uandishi	Anaandika hadithi fupi kwa kuzingatia kanuni na alama chache sana za uandishi	Anaandika hadithi fupi kwa kuzingatia kanuni na alama chache za uandishi	Anaandika hadithi fupi kwa kuzingatia kanuni na alama nyingi za uandishi	Anaandika hadithi fupi kwa kuzingatia kanuni na alama zote za uandishi	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
2.0 Kuonesha uelewa wa jambo alilo-lisikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa juu ya jambo alilolisikiliza	a) Kutegua na kutega vitendawili	Vitendawili vinategwa na kuteguliwa kwa usahihi	Anatega na kutegua vitendawili vichache sana	Anatega na kutegua vitendawili vichache	Anatega na kutegua vitendawili vingi	Anatega na kutegua vitendawili vingi na kuvifanua kwa kutoa mifano	20
		b) Kutafsiri ujumbe ulio katika methali kwa usahihi	Ujumbe ulio katika methali unatafsiriwa kwa usahihi	Anatafsiri ujumbe ulio katika methali chache sana kwa kubahatisha	Anatafsiri ujumbe ulio katika methali chache	Anatafsiri ujumbe ulio katika methali nyingi	Anatafsiri na kufanua ujumbe ulio katika methali nyingi sana	
		c) Kutafsiri maana ya nahau iliyotumika katika habari	Maana ya nahau inatafsiriwa kama ilivyotumika katika habari kwa usahihi	Anatafsiri kwa kubahatisha maana ya nahau katika habari.	Anatafsiri maana ya nahau chache katika habari	Anatafsiri maana za nahau nyingi katika habari	Anatafsiri na kufanua kwa kutoa mifano maana za nahau nyingi katika habari	
		d) Kuonesha hisia za mwili kutokana na kinachozungumzwa (Huzuni, furaha, mshtuko na mshangao)	Hisia za mwili zinaoneshwa wazi katika mazungumzo	Anaonesha hisia chache sana za mwili katika mazungumzo	Anaonesha hisia chache za mwili katika mazungumzo	Anaonesha hisia nyingi za mwili katika mazungumzo	Anaonesha kwa vitendo hisia nyingi za mwili katika mazungumzo	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
	2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma	a) Kubaini maneno mapya yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa na kuyatolea maana	Maneno mapya yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa yanabainishwa na kutolewa maana kwa usahihi	Anabainisha maneno mapya machache sana yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa na kuyatolea maana	Anabainisha maneno mapya machache yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa na kuyatolea maana	Anabainisha maneno mapya mengi yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa na kuyatolea maana	Anabainisha maneno mapya mengi sana yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa na kuyatolea maana kwa kutoa mifano	35
		b) Kueleza sifa na tabia mbalimbali za wadudu	Sifa na tabia mbalimbali za wadudu zimeelezwa kwa usahihi	Anaeleza sifa na tabia chache sana za wadudu	Anaeleza sifa na tabia chache za wadudu	Anaeleza sifa na tabia nyingi za wadudu	Anaeleza sifa na tabia nyingi za wadudu kwa kutoa mifano	
		c) Kusoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu	Kifungu cha habari kimesomwa kimya na kubaini hoja kuu kwa usahihi	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu kwa kubahatisha	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubaini baadhi ya hoja kuu	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu nyingi	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu na kuzifafanua	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		d) Kusoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu	Kifungu cha habari kinasomwa kimya na kubaini hoja kuu	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu kwa kukosea	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu kwa kukosea kidogo	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu bila kukosea	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu zote kwa usahihi kama ilivyokusudiwa	
		e) Kusoma kwa sauti kifungu cha habari kwa kuzingatia alama za uandishi mkato (,) nukta (.) mshangao (!) kuuliza (?) fungua na fungua semi ("")	Kifungu cha habari kinasomwa kwa sauti kwa kuzingatia alama za uandishi	Anasoma kwa sauti kifungu cha habari kwa kuzingatia alama chache sana za uandishi	Anasoma kwa sauti kifungu cha habari kwa kuzingatia alama chache za uandishi	Anasoma kwa sauti kifungu cha habari kwa kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anasoma kwa sauti kifungu cha habari kwa hisia na kwa kuzingatia alama zote za uandishi	
		f) Kubaini nahau na kuelezea maana zake katika matini	Nahau zilizojitokeza katika matini zinabainishwa na kuelezewa maana zake kwa usahihi	Anasoma matini na kubainisha nahau chache sana na kuelezea maana zake	Anasoma matini na kubainisha nahau chache na kuelezea maana zake	Anasoma matini na kubainisha nahau nyingi na kuelezea maana zake	Anasoma matini na kubainisha nahau, kuelezea na kufafanua maana zake	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		g) Kusoma shairi kishairi	Shairi linasomwa kwa sauti ya kishairi kwa ufasaha.	Anasoma shairi na kuzingatia sauti ya kishairi katika beti chache sana	Anasoma shairi kwa kuzingatia sauti ya shairi katika beti chache	Anasoma shairi kwa kuzingatia sauti ya kishairi katika beti nyingi	Anasoma shairi kwa sauti ya kishairi katika beti zote za shairi	
	2.3 Kutumia msamiati katika kusoma ili kuchanganua mawazo yaliyo wasilishwa katika matini mbalimbali	a) Kubaini maneno mapya kutoka kwenye kifungu cha habari na kuelezea maana zake	Maneno mapya yanabainishwa kutoka kwenye kifungu cha habari na maana zake zinaelezwa kwa usahihi.	Anabainisha maneno mapya machache sana kutoka kwenye kifungu cha habari na kuelezea maana zake	Anabainisha maneno mapya machache kutoka kwenye kifungu cha habari na kuelezea maana zake	Anabainisha maneno mapya mengi kutoka kwenye kifungu cha habari na kuelezea maana zake	Anabainisha maneno mapya mengi kutoka kwenye kifungu cha habari na kuelezea maana zake kwa kutoa mifano.	15
		b) Kutambua maneno yenye maana sawa (visawe) kwa kutumia kamusi	Maneno yenye maana sawa yanatambuliwa kwa kutumia kamusi	Anatambua maneno machache sana yenye maana sawa	Anatambua maneno machache yenye maana sawa	Anatambua maneno mengi yenye maana sawa kwa kutumia kamusi	Anatambua maneno yenye maana sawa kwa kutumia kamusi na kuyatungia sentensi	
		c) Kutumia kamusi ili kueleza maana za maneno yaliyotumika katika habari	Maana za maneno yaliyotumika katika habari zinaelezwa kwa usahihi	Anaeleza maana za maneno machache sana yaliyotumika katika habari	Anaeleza maana za maneno machache yaliyotumika katika habari	Anaeleza maana ya maneno mengi yaliyotumika katika habari	Anaeleza na kufafanua maana za maneno mengi sana yaliyotumika katika habari	

3.8 Maudhui ya Darasa la IV

Umahiri Utakaojengwa na Mwanafunzi katika Somo

	Umahiri mkuu	Umahiri mahususi
1.	Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali. 1.2 Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali.
2.	Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza. 2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma.
3.	Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali	3.1 Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali. 3.2 Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali. 3.3 Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali.

Angalizo: Katika jedwali la maudhui ya muhtasari katika kurasa zinazofuata umahiri huo mkuu wa kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali hautasimama peke yake kama umahiri mkuu. Hivyo utajitokeza kama umahiri mahususi unaoingiliana na kila umahiri mahususi ndani ya umahiri mkuu wa kuwasiliana katika miktadha mbalimbali na umahiri mkuu wa kusoma kwa ufahamu katika kujenga uwezo wa kujieleza kwa namna mbalimbali.

Jedwali la Maudhui ya Muhtasari

Umahiri Mkuu	Umahiri Ma- hususi	Shughuli za Ku- tendwa na Mwana- funzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwa- nafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
1. Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali	a) Kutaja neno moja lililobeba maana ya jumla badala ya kifungu cha maneno (kuku, njiwa, kunguru - ndege)	Neno moja lililobeba maana ya jumla badala ya kifungu cha maneno linatajwa kwa usahihi	Anataja kifungu cha maneno badala ya neno moja la jumla	Anataja maneno mengi badala ya kutaja neno moja la jumla	Anataja neno moja linalobeba maana ya jumla katika kifungu cha maneno	Anataja neno moja la jumla linalobeba maana badala ya kifungu cha maneno kwa kufafanua	47
		b) Kutega na kutegua vitendawili vinavyoakisiwa na picha	Vitendawili vinavyoakisiwa na picha vinategwa na kuteguliwa kwa usahihi	Anatega na kutegua vitendawili vichache sana vinavyoakisiwa na picha.	Anatega na kutegua vitendawili vichache vinavyoakisiwa na picha	Anatega na kutegua vitendawili vingi vinavyo akisiwa na picha	Anatega na kutegua vitendawili vingi sana vinavyoakisiwa na picha na kuvihusianisha na vitu vilivyo katika mazingira.	
		c) Kufafanua ujumbe uliomo kwenye methali zilizotolewa	Ujumbe uliomo kwenye methali zilizotolewa unafafanuliwa kwa usahihi	Anafafanua ujumbe uliomo katika methali chache sana	Anafafanua ujumbe uliomo katika methali chache kwa	Anafafanua ujumbe uliomo katika methali nyingi	Anafafanua na kuelezea ujumbe uliomo katika methali nyingi kwa kutoa mifano	
		d) Kueleza maana zilizomo kwenye nahau zilizo orodheshwa	Maana zilizomo katika nahau zinaorodheshwa na kuelezewa kwa usahihi	Anaelezea maana zilizomo katika nahau chache sana	Anaelezea maana zilizomo katika nahau chache	Anaelezea maana zilizomo katika nahau nyingi kwa usahihi	Anaelezea na kufafanua maana zilizomo katika nahau nyingi zilizo orodheshwa.	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kuitendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		e) Kulinganisha vitu kwa kuzingatia ukubwa na udogo kwa kutumia muundo teule	Vitu vinalinganishwa kwa kuzingatia ukubwa na udogo kwa kutumia muundo teule kwa usahihi	Analinganisha vitu ambavyo havilingani kwa ukubwa na udogo wake kwa kutumia muundo teule	Analinganisha vitu vichache bila kutofautisha ukubwa na udogo kwa kutumia muundo teule	Analinganisha vitu vingi kwa kutofautisha ukubwa na udogo kwa kutumia muundo teule.	Analinganisha, anatofautisha na kuelezea vitu vingi sana kwa ukubwa na udogo wake kwa kutumia muundo teule	
		f) Kutambua na kuelezea rangi za vitu mbalimbali	Rangi za vitu mbalimbali zinatambuliwa na kuelezewa kwa usahihi	Anatambua rangi za vitu vichache sana na kuzielezea	Anatambua rangi za vitu vichache na kuzielezea.	Anatambua rangi za vitu vingi na kuzielezea kwa usahihi	Anatambua rangi za vitu vingi sana na kuzifafanua	
		g) Kuelezea watu kwa kuzingatia shughuli zao	Watu wanaelezwa kwa kuzingatia shughuli zao kwa usahihi	Anaelezea watu wachache sana kwa kuzingatia shughuli zao	Anaelezea watu wachache kwa kuzingatia shughuli	Anaelezea watu wengi kwa kuzingatia shughuli zao.	Anaelezea watu wengi sana kwa kuzingatia shughuli zao kwa kutoa mifano	
		h) Kueleza matukio kwa kutumia nyakati mbalimbali katika sentensi - Uliopo - uliopita - ujao - timilifu	Matukio yanaelezwa katika sentensi kwa kutumia nyakati mbalimbali kwa usahihi	Anaelezea matukio katika sentensi chache sana kwa kutumia wakati uliopo, uliopita, ujao na timilifu kwa kubatisha	Anaelezea matukio katika sentensi chache kwa kutumia wakati uliopo, uliopita, ujao na timilifu	Anaelezea matukio katika sentensi nyingi kwa kutumia wakati uliopo, uliopita, ujao na timilifu.	Anaelezea matukio katika sentensi nyingi sana kwa kutumia nyakati zote (uliopita, uliopo, timilifu, na ujao kwa hisia)	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		i) Kukanusha matukio ya nyakati mbalimbali katika sentensi	Matukio ya nyakati mbalimbali yanakanushwa katika sentensi kwa usahihi	Anakanusha matukio ya nyakati chache sana katika sentensi kwa kubahatisha	Anakanusha matukio ya nyakati chache katika sentensi	Anakanusha matukio ya nyakati nyingi katika sentensi	Anakanusha matukio ya nyakati zote katika sentensi nyingi na kutoa ufafanuzi	
		j) Kuonesha hali ya hisia katika mazungumzo (furaha, huzuni, mshangao, mshtuko)	Hali ya hisia inaoneshwa katika mazungumzo kwa usahihi	Anaonesha hali ya hisia ya mshangao katika mazungumzo	Anaonesha hali ya hisia ya mshangao na huzuni katika mazungumzo	Anaonesha hali ya hisia ya mshangao, huzuni na furaha katika mazungumzo	Anaonesha kwa vitendo hali ya hisia zote furaha, huzuni, mshangao na mshtuko katika mazungumzo	
		k) Kutoa maelekezo yanayoeleweka na kutekelezwa na wenzake.	Maelekezo yanayoeleweka yanatolewa na kutekelezwa na wenzake kwa usahihi	Anatoa maelekezo yasiyoeleweka kwa wenzake	Anatoa maelekezo yasiyojitosheleza kwa wenzake	Anatoa maelekezo yanayoeleweka vizuri na kutekelezeka kwa wenzake	Anatoa maelekezo yanayoeleweka vizuri sana kwa kutoa mifano na kutekelezeka kwa wenzake.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Matususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
	1.2 Kutumia msamiati katika kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na muktadha mbalimbali	a) Kutaja majina ya mavazi ya wanaume na wanawake na kuyaelezea	Majina ya mavazi ya wanaume na wanawake yanatajwa na kuelezewa kwa ufasaha	Anataja majina machache sana ya mavazi ya wanawake na wanaume na kuyaelezea kwa kubahatisha	Anataja majina machache ya mavazi ya wanawake na wanaume na kuyaelezea kwa kuchanganya	Anataja majina mengi ya mavazi ya wanawake na wanaume na kuyaelezea	Anataja na kuelezea kwa ufasaha majina yote ya mavazi ya wanawake na wanaume kwa kutoa mifano	26
		b) Kujadili majina ya vinywaji na kuelezea faida na hasara zake kwa watumiaji	Majina ya vinywaji yanajadiliwa na kuelezewa faida na hasara zake kwa watumiaji kwa usahihi	Anashiriki katika kujadili majina ya vinywaji vichache sana bila kuelezea faida na hasara zake	Anashiriki katika kujadili majina ya vinywaji vichache na kuelezea faida bila hasara zake	Ashiriki katika kujadili majina ya vinywaji vingi na kuelezea faida na hasara zake	Anashiriki katika kujadili majina ya vinywaji vingi sana na kuelezea faida na hasara zake kwa kutoa mifano	
		c) Kubainisha majina ya mimea iliyo katika mazingira yao na kuelezea umuhimu wake kwa binadamu	Majina ya mimea iliyo katika mazingira yao yanabainishwa na kuelezewa umuhimu wake kwa binadamu kwa ufasaha	Anabainisha majina machache sana ya mimea bila kuelezea umuhimu wake kwa binadamu	Anabainisha majina machache ya mimea na kuelezea umuhimu wake kwa binadamu	Anabainisha majina mengi ya mimea na anaweza kuelezea umuhimu wake kwa binadamu	Anabainisha majina mengi sana ya mimea na anaweza kuelezea umuhimu wake kwa binadamu kwa kutoa mifano	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		d) Kutaja majina ya vifaa vinavyotumika katika zahanati na kuelezea kazi zake.	Majina ya vifaa vinavyotumika katika zahanati yanatajwa na kuelezewa kazi zake	Anataja majina ya vifaa vichache sana vinavyopatikana katika zahanati bila kuelezea kazi zake	Anataja majina ya vifaa vichache vinavyopatikana zahanati na kuelezea kazi zake	Anataja majina ya vifaa vingi vinavyopatikana katika zahanati na kuelezea kazi zake	Anataja majina ya vifaa vingi sana vinavyopatikana katika zahanati na kuelezea kazi zake kwa kutoa mifano	
		e) Kutumia nyakati mbalimbali katika sentensi	Nyakati mbalimbali zimetumika katika sentensi kwa usahihi	Anatumia nyakati chache sana katika sentensi kwa kubahatisha	Anatumia nyakati chache katika sentensi kwa kukosea kidogo	Anatumia nyakati nyingi katika sentensi	Anatumia nyakati zote kikamilifu katika sentensi na kutoa ufafanuzi	
		f) Kuelezea kazi zinazofanyika kila siku kwa kuzingatia wakati uliopo, ujao na uliopita	Kazi zinazofanyika kila siku zinaelezewa kwa kuzingatia nyakati kwa usahihi.	Anaelezea kazi chache sana zinazofanyika kila siku kwa kuzingatia wakati uliopo.	Anaelezea kazi chache zinazofanyika kila siku kwa kuzingatia wakati uliopo na ujao tu.	Anaelezea kazi nyingi zinazofanyika kila siku kwa kuzingatia wakati uliopo, ujao na uliopita	Anaelezea kikamilifu kazi zote zinazofanyika kila siku kwa kuzingatia wakati uliopo, ujao na uliopita kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Ma- hususi	Shughuli za Ku- tendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
	1.3 Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kuandika sentensi kwa kuzingatia alama za uandishi	Sentensi zinaandikwa kwa kuzingatia alama za uandishi kwa usahihi	Anaandika sentensi kwa kuzingatia alama chache sana za uandishi	Anaandika sentensi kwa kuzingatia alama chache za uandishi	Anaandika sentensi kwa kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anaandika sentensi nyingi sana kwa kuzingatia alama zote za uandishi	30
b) Kuandika kifungu cha habari kwa mfuatano wa matukio kwa kuzingatia alama za uandishi		Kifungu cha habari kinaandikwa kwa mfuatano sahihi wa matukio kwa kuzingatia alama za uandishi	Anaandika kifungu cha habari kwa mfuatano sahihi wa matukio bila kuzingatia alama za uandishi	Anaandika kifungu cha habari kwa mfuatano sahihi wa matukio kwa kuzingatia alama chache za uandishi	Anaandika kifungu cha habari kwa mfuatano sahihi wa matukio kwa kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anaandika kifungu cha habari kwa mfuatano sahihi wa matukio kwa kuzingatia alama zote za uandishi		
c) Kuandika sentensi zenye kuonesha mahali watu/vitu walipo/vilipo (nyuma ya, ndani ya, katikati ya, nje ya, chini ya, juu ya, pembeni ya, kando ya)		Sentensi zenye kuonesha mahali watu walipo/vitu vilipo/zinaandikwa kwa usahihi	Anaandika sentensi chache sana zenye kuonesha mahali watu/vitu walipo/vilipo	Anaandika sentensi chache zenye kuonesha mahali watu walipo/ vitu vilipo	Anaandika sentensi nyingi zenye kuonesha mahali watu walipo/ vitu vilipo.	Anaandika sentensi nyingi zenye kuonesha mahali watu walipo/ vitu vilipo		

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		d) Kuandika kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini kuhusu madawa ya kulevya kwa kuzingatia alama za uandishi	Kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini kuhusu madawa ya kulevya kinaandikwa kwa kuzingatia alama za uandishi kwa usahihi	Anaandika kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini kwa kuzingatia alama ya kituo	Anaandika kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini kwa kuzingatia alama za vituo na mkato	Anaandika kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini na kuzingatia alama za vituo, mkato na mshangao	Anaandika kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini kwa mtiririko wenye mantiki na kwa kuzingatia alama zote za uandishi.	
		e) Kuandika hadithi fupi inayoeleweka kwa kuzingatia alama za uandishi	Hadithi fupi inayoeleweka inaandikwa kwa kuzingatia alama za uandishi kwa usahihi	Anaandika hadithi fupi kwa kuzingatia alama ya kituo	Anaandika hadithi fupi inayoeleweka kwa kuzingatia alama za vituo na mkato	Anaandika hadithi inayoeleweka kwa kuzingatia alama za vituo, mkato na mshangao	Anaandika hadithi inayoeleweka na yenye mtiririko kwa kuzingatia alama zote za uandishi	
		f) Kuandika maelekezo ya jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia vifaa vinavyotumika na hatua zake	Maelekezo ya jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia vifaa vinavyotumika na hatua zake yanaandikwa kwa ukamilifu	Anaandika maelekezo ya jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia baadhi ya hatua na vifaa vinavyotumika.	Anaandika maelekezo jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia hatua na vifaa vichache vinavyotumika	Anaandika maelekezo jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia hatua na vifaa vyake vinavyotumika kwa mtiririko mzuri	Anaandika maelekezo jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia hatua na vifaa vyake vinavyotumika kwa mtiririko mzuri	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
		g) Kuandika barua ya kirafiki kwa mpangilio na ukamilifu	Barua ya kirafiki inaandikwa kwa mpangilio na kwa kuzingatia vipengele vyote vya muundo wa barua ya kirafiki.	Anaandika barua ya kirafiki bila kuwa na anuani ya mwandishi na utangulizi wa barua	Anaandika barua ya kirafiki kwa kuonesha anuani ya mwandishi na utangulizi wa barua	Anaandika barua ya kirafiki kwa kuonesha anuani ya mwandishi utangulizi wa barua, kiini na mwisho wa barua	Anaandika barua ya kirafiki kwa mpangilio na kwa kuzingatia anuani ya mwandishi, utangulizi, kiini cha barua, mwisho wa barua, saina na jina la mwandishi	
	1.4 Kutumia msamiati katika maandishi katika kuandaa matini mbalimbali	a) Kutaja majina ya mavazi mbalimbali na kuyaelezea kwa sentensi zinazoeleweka	Majina ya mavazi mbalimbali yanatajwa na kuelezewa kwa umahiri kwa sentensi zinazoeleweka.	Anataja majina mbalimbali ya mavazi ya kike na kuyaelezea kwa kubahatisha	Anataja majina mbalimbali ya mavazi ya kike na kiume na kuyaelezea kwa sentensi zinazoeleweka	Anataja majina mbalimbali ya mavazi ya kike na ya kiume na kuyaelezea kwa sentensi zinazoeleweka na kutoa mifano	Anatumia majina ya mavazi yote katika sentensi, kifungu cha habari na kufafanua kazi zake ipasavyo	17
b) Kuandika hadithi fupi kwa kutumia majina ya ndege		Majina ya ndege yanatumia katika hadithi fupi kwa usahihi	Anaandika hadithi fupi kwa kutumia majina machache sana ya ndege	Anaandika hadithi fupi kwa kutumia majina machache ya ndege	Anaandika hadithi fupi kwa kutumia majina mengi ya ndege	Anaandika hadithi fupi kwa kutumia majina mengi ya ndege	Anaandika hadithi fupi kwa kutumia majina mengi sana ya ndege	
c) Kuandika kifungu cha habari na kubaini maneno mapya		Kifungu cha habari kinaandikwa kwa usahihi na maneno mapya yanabainishwa	Anaandika kifungu cha habari bila kubainisha maneno mapya	Anaandika kifungu cha habari na kubainisha maneno mapya machache	Anaandika kifungu cha habari na kubainisha maneno mapya mengi	Anaandika kifungu cha habari na kubainisha maneno mapya mengi	Anaandika kifungu cha habari na kubainisha maneno mapya na kuelezea maana zake	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		d) Kuandika majina ya mahali na kuelezea shughuli zinazofanyika mahali hapo	Majina ya mahali yanaandikwa na shughuli zinazofanyika zinaelezwa kwa usahihi	Anaandika majina ya mahali na kuelezea shughuli chache sana	Anaandika majina ya mahali na kuelezea shughuli chache zinazofanyika mahali hapo	Anaandika majina ya mahali na kuelezea shughuli nyingi zinazofanyika mahali hapo	Anaandika majina ya mahali na kuelezea shughuli nyingi zinazofanyika kwa kutoa mifano	
2. Kuonesha uelewa wa jambo alilosikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa matini mbalimbali	a) Kusikiliza vitendawili na kuvitegua ili kupata maana	Vitendawili vinateguliwa na kutolewa maana zake kwa usahihi	Anategua vitendawili vichache sana bila kutolea maana	Anategua vitendawili vichache na kutolea maana	Anategua vitendawili vingi na kuvitolea maana	Anategua vitendawili vyote vilivyotegwa na kuvitolea maana na kuelezea umuhimu wake katika maisha.	39
		b) Kusikiliza nahau na kuelezea maana zake	Maana za nahau zinaelezwa kwa usahihi	Anaelezea maana za nahau chache sana	Anaelezea maana za nahau chache	Anaelezea maana za nahau nyingi	Anaelezea maana za nahau zote na kutoa mifano	
		c) Kusikiliza hadithi na kubaini ujumbe uliopo	Ujumbe uliopo katika hadithi unabainishwa na maana yake zinaelezwa ipasavyo.	Anabainisha ujumbe kidogo sana uliopo katika hadithi kwa kubahatisha	Anabainisha ujumbe kidogo uliopo katika hadithi aliyoisikiliza kwa kusita kidogo	Anabainisha ujumbe uliopo katika hadithi	Anabainisha ujumbe sahihi uliopo katika hadithi na kuelezea maana yake	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		d) Kusikiliza habari na kubaini ujumbe	Ujumbe uliopo katika habari unabainishwa	Anabainisha sehemu ya ujumbe uliopo katika hadithi	Anabainisha ujumbe kidogo kulingana na habari aliyosikiliza	Anabaini ujumbe uliopo katika habari na kutoa ufafanuzi mfupi	Anabaini ujumbe sahihi uliopo katika habari na kufafanua maana yake	
		e) Kusikiliza mashairi na kubaini ujumbe	Ujumbe unaopatikana katika mashairi unabainishwa ipasavyo	Anabainisha ujumbe kwa kukosea na kuacha mambo mengi	Anabainisha ujumbe usio sahihi kulingana na mashairi aliyosikiliza	Anabainisha ujumbe katika mashairi na kuelezea maana	Anabainisha ujumbe sahihi ulio katika mashairi kwa kufafanua maana yake kwa ufasaha	
		f) Kusikiliza maelekezo ya uelekeo wa pande za Dunia na kuyatekeleza	Maelekezo ya uelekeo wa pande za dunia yanatekelezwa ipasavyo	Anatekeleza robo ya maelekezo ya uelekeo wa pande za dunia	Anatekeleza nusu ya maelekezo ya uelekeo wa pande za dunia	Anatekeleza robo tatu ya maelekezo ya uelekeo wa pande za dunia	Anatekeleza maelekezo yote ya uelekeo wa pande zote za dunia	
		g) Kusikiliza maelekezo ya uelekeo wa pande mbalimbali na kuyatekeleza (kulia, kushoto, mbele, nyuma, juu, chini)	Maelekezo ya pande mbalimbali za uelekeo yanatekelezwa ipasavyo	Anatekeleza robo ya maelekezo ya uelekeo wa pande anuai	Anatekeleza nusu ya maelekezo ya uelekeo wa pande anuai	Anatekeleza robo tatu ya maelekezo ya uelekeo wa pande anuai	Anatekeleza maelekezo yote ya uelekeo wa pande anuai	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri hususi</i>	<i>Ma-Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		h) Kusikiliza maelekezo ya jumla na kuyatekeleza	Maelekezo ya jumla yanasikilizwa na kutekelezwa ipasavyo	Anatekeleza robo ya maelekezo ya jumla	Anatekeleza nusu ya maelekezo ya jumla	Anatekeleza robo tatu ya maelekezo ya jumla	Anatekeleza maelekezo yote ya jumla	
	2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma	a) Kusoma kimya matini mbalimbali na kubaini hoja kuu	Matini mbalimbali zinasomwa na hoja kuu zinabainishwa kwa usahihi	Anasoma kimya matini chache sana na kubainisha hoja kuu kwa kukosea	Anasoma kimya matini chache na kubainisha hoja kuu	Anasoma kimya matini nyingi na kubainisha hoja kuu	Anasoma kimya na kuelewa matini nyingi sana na kubainisha hoja kuu zote	18
		b) Kusoma hadithi kwa sauti kwa kuzingatia alama za uandishi	Hadithi inasomwa kwa sauti kwa kuzingatia alama za uandishi	Anasoma hadithi kwa sauti na kuzingatia alama chache sana za uandishi	Anasoma hadithi kwa sauti na kuzingatia alama chache za uandishi	Anasoma hadithi kwa sauti na kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anasoma hadithi kwa sauti na kuzingatia alama zote za uandishi	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		c) Kusoma shairi kwa sauti ya kishairi	Shairi linasomwa kishairi kwa ufasaha	Anasoma shairi kwa sauti ya kishairi kwa kukosea	Anasoma beti chache za shairi kwa sauti ya kishairi	Anasoma shairi kwa sauti ya kishairi	Anasoma na kuelewa beti zote za shairi kwa sauti ya kishairi	
		d) Kusoma ngonjera kwa sauti ya kutamba	Ngonjera inasomwa kwa sauti ya kutamba kama ilivyokusudiwa	Anasoma ngonjera bila sauti ya kutamba	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba na kusitasita	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba kama ilivyokusudiwa	
	2.3 Kutumia msamiati katika kuchanganua mawazo yaliyo wasilishwa katika muktadha mbalimbali	a) Kubainisha majina na kuyabadili kuwa matendo (somo-soma kilimo-kulima)	Majina yanabainishwa na kubadilishwa kuwa matendo kwa usahihi	Anabainisha majina machache sana na kubadilisha kuwa matendo	Anabainisha majina machache na kuyabadilisha kuwa matendo	Anabainisha majina mengi na kuyabadilisha kuwa matendo	Anabainisha majina mengi sana na kuyabadilisha kuwa matendo	18

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		c) Kuunda maneno mapya kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno (ondoa-ndoa Kamata-kata)	Maneno mapya yanaundwa kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno	Anaunda maneno machache sana kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno	Anaunda maneno machache kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno	Anaunda maneno mengi kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno	Anaunda maneno mengi sana kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno na kuyatungia sentensi	
		d) Kusoma maneno mbalimbali na kubainisha kinyume chake	Maneno mbalimbali yanasomwa kwa ufasaha na kubainisha kinyume chake	Anasoma maneno machache sana na kubainisha kinyume chake	Anasoma maneno machache na kubainisha kinyume chake	Anasoma maneno mengi na kubainisha kinyume chake kwa ufasaha	Anasoma maneno yote kwa ufasaha na kubainisha kinyume chake kisha kuyatungia sentensi	

3.9 Maudhui ya Darasa la V

Umahiri Utakaojengwa na Mwanafunzi katika Somo

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1. Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali.	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali. 1.2 Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali.
2. Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza. 2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma.
3. Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali	3.1 Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja katika miktadha mbalimbali. 3.2 Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali. 3.3 Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali.

Angalizo: Katika jedwali la maudhui ya muhtasari kwenye kurasa zinazofuata umahiri mkuu wa kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali hautasimama peke yake kama umahiri mkuu. Hivyo umahiri huo utajitokeza kama umahiri mahususi unaoingiliana na kila umahiri mahususi ndani ya umahiri mkuu wa kuwasiliana katika miktadha mbalimbali na umahiri mkuu wa kusoma kwa ufahamu katika kujenga uwezo wa kujieleza kwa namna mbalimbali.

Jedwali la Maudhui ya Muhtasari

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Ma- hususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwa- nafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
1. Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali	a) Kutega na kutegua vitendawili na kuvihusianisha na vitu vilivyopo katika mazingira kwa usahihi	Vitendawili vimetegwa na kuteguliwa na kuhusianishwa na vitu vilivyopo katika mazingira	Anatega na kutegua vitendawili vichache sana na kuvihusianisha na vitu vilivyopo katika mazingira	Anatega na kutegua vitendawili vichache na kuvihusianisha na vitu vilivyopo katika mazingira	Anatega na kutegua vitendawili vingi na kuvihusianisha na vitu vilivyopo katika mazingira	Anatega na kutegua vitendawili vingi sana na kuvihusianisha na vitu vilivyopo katika mazingira kwa kutoa mifano	38
		b) Kutamba ngonjera kwa kuzingatia kanuni za utambaji	Ngonjera inatambwa kwa kuzingatia kanuni za utambaji kwa usahihi	Anatamba ngonjera kwa kuzingatia kanuni chache sana za utambaji	Anatamba ngonjera kwa kuzingatia kanuni chache za utambaji	Anatamba ngonjera kwa kuzingatia kanuni nyingi za utambaji	Anatamba ngonjera kwa kuzingatia kanuni zote za utambaji na kuelezea umuhimu wake	
		c) Kutumia nahau katika habari fupi na kuelezea maana zake	Nahau zinatumika katika habari fupi na kuelezewa maana zake kwa usahihi	Anatumia nahau chache sana katika habari fupi bila kuelezea maana zake	Anatumia nahau chache katika habari fupi na kuelezea maana zake	Anatumia nahau nyingi katika habari fupi na kuelezea maana zake	Anatumia nahau nyingi sana katika habari fupi na kufafanua maana zake kwa kutoa mifano	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		d) Kutafsiri taswira inayoakisiwa na nahau	Taswira inayoakisiwa katika nahau inatafsiriwa kwa usahihi	Anatafsiri taswira inayoakisiwa katika nahau chache sana kwa kubahatisha`	Anatafsiri taswira inayoakisiwa katika nahau chache	Anatafsiri taswira inayoakisiwa katika nahau nyingi	Anatafsiri taswira inayoakisiwa katika nahau nyingi kwa kufafanua na kutoa mifano	
		e) Kutunga sentensi kwa kutumia kauli halisi	Sentensi zinatungwa kwa kutumia kauli halisi kwa usahihi	Anatunga sentensi chache sana kwa kutumia kauli halisi	Anatunga sentensi chache kwa kutumia kauli halisi	Anatunga sentensi nyingi kwa kutumia kauli halisi	Anatunga sentensi nyingi sana kwa kutumia kauli halisi	
		f) Kutunga sentensi kwa kutumia kauli taarifa	Sentensi zinatungwa kwa kutumia kauli taarifa kwa usahihi	Anatunga sentensi chache sana kwa kutumia kauli taarifa	Anatunga sentensi chache kwa kutumia kauli taarifa	Anatunga sentensi nyingi kwa kutumia kauli taarifa	Anatunga sentensi nyingi sana kwa kutumia kauli taarifa	
		g) Kueleza hatua za uandishi wa habari fupi/insha	Hatua za uandishi wa habari fupi/insha zinaelezwa kwa usahihi	Anaeleza hatua chache sana za uandishi wa habari fupi/insha	Anaeleza hatua chache za uandishi wa habari fupi/insha	Anaeleza hatua nyingi za uandishi wa habari fupi/insha	Anaeleza hatua zote za uandishi wa habari fupi/insha kwa kutoa mifano	
		h) Kutumia nafsi tatu katika sentensi kwa kuzingatia hali ya umoja na wingi	Nafsi tatu zinatumiwa katika sentensi kwa kuzingatia umoja na wingi kwa usahihi	Anatumia nafsi chache sana katika sentensi kwa kuzingatia umoja na wingi	Anatumia nafsi chache katika sentensi kwa kuzingatia hali ya umoja na wingi	Anatumia nafsi tatu katika sentensi kwa kuzingatia hali ya umoja na wingi	Anatumia nafsi tatu katika sentensi kwa kuzingatia hali ya umoja na wingi na kuzifafanua	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
	1.2 Kutumia msamiati katika kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na muktadha mbalimbali	<p>a) Kutunga sentensi kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake</p> <p>b) Kusimulia hadithi fupi kwa kutumia majina ya wanyama wa porini</p> <p>c) Kufanya ziara nje ya darasa na kubaini majina ya maua tofauti yanayopatikana na kuelezea sifa zake</p>	<p>Sentensi zinatungwa kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake kwa usahihi</p> <p>Hadithi inasimuliwa kwa kutumia majina ya wanyama wa porini na kuelezea sifa zao kwa ufasaha</p> <p>Majina ya maua tofauti yanabainishwa na kuelezewa sifa zake kwa usahihi</p>	<p>Anatunga sentensi chache sana kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake</p> <p>Anasimulia hadithi kwa kutumia majina machache sana ya wanyama wa porini</p> <p>Anabainisha majina ya maua machache sana bila kuelezea sifa zake</p>	<p>Anatunga sentensi chache kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake</p> <p>Anasimulia hadithi kwa kutumia majina mengi ya wanyama wa porini</p> <p>Anabainisha majina ya maua machache na kuelezea sifa zake</p>	<p>Anatunga sentensi nyingi kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake</p> <p>Anasimulia hadithi kwa kutumia majina mengi ya wanyama wa porini</p> <p>Anabainisha majina mengi ya maua na kuelezea sifa zake</p>	<p>Anatunga sentensi nyingi sana kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake</p> <p>Anasimulia hadithi kwa kutumia majina mengi sana ya wanyama wa porini na kuelezea sifa zao kwa kutoa mifano</p> <p>Anabainisha majina mengi sana ya maua na kuelezea sifa zake na yanakopatikana</p>	38

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kuetendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
		d) Kuelezea shughuli za mwanafunzi anazotenda kila siku nyumbani kwa mpangilio	Shughuli za mwanafunzi anazotenda kila siku nyumbani zinaelezewa kwa mpangilio	Anaeleza shughuli chache sana za mwanafunzi anazotenda kila siku nyumbani	Anaeleza shughuli chache za mwanafunzi anazotenda kila siku nyumbani kwa mpangilio	Anaeleza shughuli nyingi anazotenda mwanafunzi nyumbani kwa mpangilio	Anaeleza shughuli nyingi sana anazotenda mwanafunzi kila siku nyumbani kwa mpangilio na kuandika habari fupi	
		e) Kuelezea shughuli anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni na kuandika habari fupi kwa mpangilio	Shughuli anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni zinaelezwa na inaandikwa habari fupi kwa mpangilio	Anaeleza shughuli chache sana anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni bila mpangilio	Anaeleza shughuli chache anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni kwa mpangilio unaoeleweka	Anaeleza shughuli nyingi anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni na kuandika habari fupi kwa mpangilio unaoeleweka	Anaeleza shughuli nyingi sana anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni na kuandika habari fupi kwa mpangilio unaoeleweka	
		f) Kuelezea muonekano wa hali ya hewa katika mazingira yake kikamilifu (ukungu, upepo, joto, baridi, mvua)	Mwonekano wa hali ya hewa katika mazingira yake unaelezewa kwa ufasaha	Anaelezea mwonekano wa hali ya hewa katika mazingira yake kwa kubahatisha	Anaelezea mwonekano wa hali ya hewa ya aina moja katika mazingira yake	Anaelezea mwonekano wa hali ya hewa ya ukungu, upepo, baridi, mvua na joto katika mazingira yake	Anaelezea na kufafanua mwonekano wa hali ya hewa ya aina zote na faida zake katika mazingira yake	

Umahiri Mkuu	Umahiri Ma-hususi	Shughuli za Ku-tendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
		g) Kutofautisha na kueleza vitu katika hali ya ukubwa na udogo wake	Vitu vinaelezwa na vinatofautishwa katika hali ya ukubwa na udogo wake kwa usahihi	Anatofautisha na kuelezea vitu vichache sana katika hali ya ukubwa na udogo kwa kubahatisha	Anatofautisha na kuelezea vitu vichache katika hali ya ukubwa na udogo	Anatofautisha na kuelezea vitu vingi katika hali ya ukubwa na udogo	Anatofautisha na kuelezea vitu vingi sana katika hali ya ukubwa na udogo	19
		h) Kuelezea idadi ya vitu vinavyohesabika katika umoja na wingi kwa kutumia sentensi kanushi	Vitu vinavyo hesabika vinaelezwa idadi yake katika umoja na wingi kwa kutumia sentensi kanushi kwa usahihi	Anaeleza idadi ya vitu vichache sana katika umoja na wingi katika sentensi kanushi	Anaeleza idadi ya vitu vichache katika umoja na wingi katika sentensi kanushi	Anaeleza idadi ya vitu vingi katika umoja na wingi katika sentensi kanushi	Anaeleza idadi ya vitu vingi sana katika umoja na wingi katika sentensi kanushi na kuonesha uelewa wa msamiati	
	1.3 Kutumia maandishi katika kuwasiliana kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kuandika vipengele vya muundo wa insha	Vipengele vya muundo wa insha vinaandikwa kwa mpangilio sahihi	Anaandika vipengele vichache sana vya muundo wa insha	Anaandika vipengele vichache vya muundo wa insha	Anaandika vipengele vingi vya muundo wa insha kwa mpangilio	Anaandika na kufafanua vipengele vyote vya muundo wa insha kwa mpangilio unaoeleweka	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
		b) Kuandika insha kuhusu umuhimu wa kuwa na familia ndogo	Insha kuhusu umuhimu wa kuwa na familia ndogo inaandikwa kwa usahihi.	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vichache sana vya muundo wa insha	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vichache vya muundo wa insha	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vingi vya muundo wa insha	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vyote vya muundo wa insha na matumizi sahihi ya alama za uandishi	
		c) Kuandika barua ya kiofisi kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vya uandishi wa barua	Barua ya kiofisi inaandikwa kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vyote vya uandishi wa barua kwa usahihi	Anaandika barua ya kiofisi kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vichache sana vya uandishi wa barua	Anaandika barua ya kiofisi kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vichache vya uandishi wa barua	Anaandika barua ya kiofisi kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vingi vya uandishi wa barua	Anaandika barua ya kiofisi kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vyote vya uandishi wa barua na matumizi sahihi ya alama za uandishi.	
		d) Kuandika hadithi fupi yenye maana kwa kuzingatia alama za uandishi na mtiririko wa matukio katika aya	Hadithi fupi yenye maana inaandikwa kwa kuzingatia alama za uandishi na mtiririko wa matukio katika aya	Anaandika hadithi fupi isiyoeleweka bila kuzingatia alama za uandishi na kufuata mtiririko wa matukio	Anaandika hadithi fupi inayoeleweka kwa kuzingatia alama chache za uandishi bila kufuata mtiririko wa matukio	Anaandika hadithi fupi inayoeleweka kwa kuzingatia alama nyingi za uandishi na kufuata mtiririko wa matukio katika aya	Anaandika hadithi fupi inayoeleweka vizuri kwa kuzingatia alama zote za uandishi na mtiririko mzuri wa matukio katika aya	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
	1.4 Kutumia msamiati katika uandishi katika kuandaa matini mbalimbali	a) Kuandika kifungu cha habari fupi kwa mpangilio wa sentensi unaoeleweka	Habari fupi inaandikwa kwa kuzingatia mpangilio wa sentensi unaoeleweka	Anaandika sehemu ndogo ya kifungu cha habari kwa mpangilio wa sentensi usioeleweka	Anaandika sehemu kubwa ya kifungu cha habari kwa mpangilio wa sentensi unaoeleweka	Anaandika habari fupi kwa mpangilio wa sentensi unaoleta maana	Anaandika habari fupi kwa mpangilio wenye mantiki na kwa kuzingatia matumizi sahihi ya alama za uandishi	19
		b) Kuandika insha yenye kueleweka kuhusu ugonjwa wa UKIMWI	Insha inayoeleweka kuhusu ugonjwa wa UKIMWI inaandikwa kwa mtiririko sahihi	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vichache sana vya muundo wa uandishi wa insha.	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vichache vya muundo wa uandishi wa insha	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vingi vya muundo wa uandishi wa insha	Anaandika insha kwa mtiririko unaoleta maana kwa kuzingatia vipengele vyote vya muundo wa insha	
		c) Kuchanganua vitu mbalimbali na kuvitofautisha kiasi chake katika sentensi kwa kutumia ....ingi.... ....engi.... ...kidogo..... ....chache.....	Vitu mbalimbali vinachanganuliwa na kutofautishwa kiasi chake katika sentensi kwa kutumia .... ingi.... .... engi... .... kidogo.... .... chache.... kwa usahihi	Anachanganua na kutofautisha vitu vichache sana katika sentensi kwa kutumia .... ingi....	Anachanganua na kutofautisha vitu vichache katika sentensi kwa kutumia .... ingi.... na .... engi...	Anachanganua na kutofautisha vitu vingi katika sentensi kwa kutumia .... ingi.... .... engi... .... kidogo.... .... chache....	Anachanganua na kutofautisha vitu vingi sana katika sentensi kwa kutumia miundo yote aliyopewa	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
		d) Kuunda maneno mapya kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi (mila-lami, lima, mali) ili kukuza msamiati	Maneno mapya yanaundwa kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi ili kukuza msamiati	Anaunda maneno machache sana kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi kwa kubahatisha	Anaunda maneno machache kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi	Anaunda maneno mengi kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi	Anaunda maneno mengi sana kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi na kuyatungia sentensi	
2. Kuonesha uelewa wa jambo alilosikiliza	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza	a) Kutegua vitendawili na kuonesha umuhimu wake katika jamii	Vitendawili vinateguliwa na kuoneshwa umuhimu wake katika jamii kwa ufasaha	Anategua vitendawili vichache sana na kuonesha umuhimu wake katika jamii	Anategua vitendawili vichache na kuonesha umuhimu wake katika jamii	Anategua vitendawili vingi na kuonesha umuhimu wake katika jamii	Anategua vitendawili vingi sana na kuonesha umuhimu wake katika jamii kwa kutoa mifano	19
		b) Kubaini maudhui yaliyomo katika igizo dhima na kuchambua hoja kuu zilizojitokeza	Maudhui yaliyomo katika igizo dhima yanabainishwa na uchambuzi wa hoja kuu unafanyika kwa usahihi	Anabainisha maudhui yaliyomo katika igizo dhima na kuchambua hoja kuu chache sana	Anabainisha maudhui yaliyomo katika igizo dhima na kuchambua hoja kuu chache	Anabainisha maudhui yaliyomo katika igizo dhima na kuchambua hoja kuu nyingi	Anabainisha maudhui yaliyomo katika igizo dhima na kuchambua hoja kuu nyingi sana na kuzifafanua	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		c) Kuchambua kauli halisi kwa kubainisha nafsi na nyakati za utendaji	Kauli halisi zina chambuliwa kwa kubainishwa nafsi na nyakati za utendaji kwa usahihi	Anachambua kauli halisi kwa kubainisha nafsi zilizotumika	Anachambua kauli halisi kwa kubainisha nafsi na nyakati chache zilizotumika	Anachambua kauli halisi kwa kubainisha nafsi na nyakati nyingi zilizotumika	Anachambua kauli halisi kwa kubainisha nafsi na nyakati zote zilizotumika	
		d) Kuchambua kauli taarifa kwa kubainisha nafsi na nyakati za utendaji	Kauli taarifa zinachambuliwa kwa kubainishwa nafsi na nyakati za utendaji kwa usahihi.	Anachambua kauli taarifa kwa kubainisha nafsi na nyakati zilizotumika	Anachambua kauli taarifa kwa kubainisha nafsi na nyakati chache zilizotumika	Anachambua kauli taarifa kwa kubainisha nafsi na nyakati zote zilizotumika	Anachambua kauli taarifa kwa kubainisha nafsi na nyakati zote zilizotumika na kutoa mifano	
	2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini mbalimbali	a) Kusoma mashairi kwa sauti ya kishairi na kubainisha mawazo makuu yaliyojitokeza	Mashairi yanasomwa kwa sauti ya kishairi na mawazo makuu yanabainishwa kwa ufasaha	Anasoma mashairi kwa sauti ya kishairi na anashindwa kubainisha mawazo makuu yaliyojitokeza	Anasoma mashairi kwa sauti ya kishairi na kubainisha baadhi ya mawazo makuu	Anasoma mashairi kwa sauti ya kishairi na kubainisha mawazo makuu mengi yaliyojitokeza	Anasoma mashairi kwa sauti ya kishairi na kubainisha na kuelezea mawazo makuu yote yaliyojitokeza	38

Umahiri Mkuu	Umahiri hususi	Ma-	Shughuli za Kuitendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji			Idadi ya Vipindi	
					Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi		Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi
			b) Kusoma tenzi kwa sauti ya kishairi na kubaini ujumbe wake	Tenzi inasomwa kwa sauti ya kishairi na ujumbe wake unabainishwa kwa usahihi	Anasoma tenzi kwa sauti ya kishairi na anabainisha ujumbe wake kwa kubahatisha	Anasoma tenzi kwa sauti ya kishairi na anabainisha ujumbe kwa baadhi ya tenzi	Anasoma tenzi kwa sauti ya kishairi na anabainisha ujumbe wake kwa sehemu kubwa ya tenzi	Anasoma tenzi kwa sauti ya kishairi na anabainisha ujumbe wote katika tenzi kwa kujiamini	
			c) Kusoma ngonjera kwa sauti ya kutamba na kubaini maudhui yake	Ngonjera inasomwa kwa sauti ya kutamba na kubaini maudhui yake kwa usahihi	Anasoma ngonjera bila sauti ya kutamba na kubainisha maudhui yake	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba na kubainisha maudhui machache	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba na kubainisha maudhui mengi	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba kwa kujiamini na kubainisha maudhui yake	
			d) Kubaini miundo kutoka katika kifungu cha habari kinachohusu watoto wanaoishi katika mazigira magumu	Miundo kutoka katika kifungu cha habari kinachohusu watoto wanaoishi katika mazigira magumu unabainishwa kwa usahihi	Anabainisha miundo michache sana kutoka katika kifungu cha habari	Anabainisha miundo michache kutoka katika kifungu cha habari	Anabainisha miundo mingi kutoka katika kifungu cha habari	Anabainisha na kuelezea miundo yote kutoka katika kifungu cha habari	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		e) Kubaini wahusika katika kifungu cha habari na kuwatolea ufafanuzi	Wahusika kutoka katika kifungu cha habari wanabainishwa na kutolewa ufafanuzi kwa usahihi	Anabainisha wahusika wachache sana na kushindwa kuwatolea ufafanuzi	Anabainisha wahusika wachache na kuwatolea ufafanuzi	Anabainisha wahusika wengi na kuwatolea ufafanuzi	Anabainisha wahusika wote walioko katika kifungu cha habari na kuwatolea ufafanuzi kikamilifu	
		f) Kubaini taarifa mahususi za kila siku kutoka katika majarida, matangazo na ratiba mbalimbali na kufanya ufupisho wake	Taarifa mahususi za kila siku kutoka katika majarida, matangazo na ratiba zinabainishwa na kufanyiwa ufupisho kwa usahihi	Anabainisha taarifa kutoka katika majarida, matangazo na ratiba na kushindwa kufanya ufupisho wake	Anabainisha taarifa kutoka katika majarida, matangazo na ratiba na kufanya ufupisho kwa kiwango cha chini	Anabainisha taarifa kutoka katika majarida, matangazo na ratiba na kufanya ufupisho unaoeleweka	Anabainisha na kufafanua taarifa katika majarida, matangazo na ratiba na kufanya ufupisho unaoeleweka	
		g) Kusoma ili kubaini mawazo makuu kutoka katika habari teule	Mawazo makuu kutoka katika habari teule yanabainishwa kwa usahihi	Anasoma habari teule na anashindwa kubaini mawazo makuu kutoka katika habari teule	Anasoma habari teule na kubaini mawazo makuu machache	Anasoma habari teule na kubaini mawazo makuu mengi	Anasoma habari teule, anabaini na kufafanua mawazo makuu yote	

Umahiri Mkuu	Umahiri Ma-hususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
		h) Kusoma kimya kifungu cha habari na kujibu maswali	Kifungu cha habari kinasomwa kimya na maswali yanajibiwa ipasavyo	Anasoma kimya kifungu cha habari lakini anashindwa kujibu maswali	Anasoma kimya kifungu cha habari na kujibu maswali machache	Anasoma kimya kifungu cha habari na kujibu maswali mengi kikamilifu	Anasoma kimya kifungu cha habari na kuuliza na kujibu maswali mengi kikamilifu	
	2.3 Kutumia msamiati katika kusoma na kuchanganua mawazo yaliyo wasilishwa katika matini mbalimbali	a) Kusoma na kubaini majina ya wanyama wanaokula nyama na kuelezea sifa na faida zao katika jamii	Majina ya wanyama wanaokula nyama yanabainishwa na sifa na faida zao zinaelezwa kikamilifu	Anasoma na kubainisha majina machache sana ya wanyama wanaokula nyama na kuelezea sifa na faida zao	Anasoma na kubainisha majina machache ya wanyama wanaokula nyama na kuelezea sifa na faida zao	Anasoma na kubainisha majina mengi ya wanyama wanaokula nyama na kuelezea sifa na faida zao	Anasoma na kubainisha majina mengi sana ya wanyama wanaokula nyama na wasiokula nyama na kuelezea sifa na faida zao	24
		b) Kusoma na kubaini majina ya wanyama wanaokula majani na kuelezea sifa na faida zao	Majina ya wanyama wanaokula majani yanabainishwa na kuelezea sifa na faida zao	Anabainisha majina machache sana ya wanyama wanaokula majani na kuelezea sifa bila faida zao	Anasoma na kubainisha majina machache ya wanyama wanaokula majani na kuelezea sifa na faida zao	Anasoma na kubainisha majina mengi ya wanyama wanaokula majani na kuelezea sifa na faida zao	Anasoma na kubainisha majina mengi sana ya wanyama wanaokula majani na wasiokula na kuelezea sifa na faida zao	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		c) Kusoma kifungu cha habari na kubaini majina ya miti	Majina ya miti inayotoa mbao yanabainishwa katika kifungu cha habari na kuelezea umuhimu wake kwa usahihi	Anabainisha majina machache sana ya miti inayotoa mbao kutoka katika kifungu cha habari	Anabainisha majina machache ya miti inayotoa mbao kutoka katika kifungu cha habari na kuelezea umuhimu wake	Anabainisha majina mengi ya miti inayotoa mbao kutoka katika kifungu cha habari na kuelezea umuhimu wake	Anabainisha majina yote ya miti inayotoa mbao iliyojitokeza katika kifungu cha habari na kuelezea umuhimu wake	
		d) Kusoma sentensi na kubaini maneno ya ulinganishi wa vitu na watu (kama, sawa na, kama vile, sawasawa) ili kujenga dhana ya ulinganishi	Maneno ya ulinganishi wa vitu na watu yanabainishwa katika sentensi ili kujenga dhana kwa usahihi.	Anabainisha maneno machache sana ya ulinganishi katika sentensi kwa kubahatisha	Anabainisha maneno machache ya ulinganishi katika sentensi na kujenga dhana ya ulinganishi	Anabainisha maneno mengi ya ulinganishi katika sentensi na kujenga dhana ya ulinganishi	Anabainisha maneno yote ya ulinganishi katika sentensi na kujenga dhana ya ulinganishi na kufafanua kwa mifano.	
		e) Kusoma sentensi na kubaini maneno yanayoonesha umiliki na kubadili sentensi hizo kuwa katika kinyume	Maneno yanayoonesha umiliki yanabainishwa katika sentensi na kuzibadili kuwa katika kinyume kwa ufasaha	Anabainisha maneno machache sana yanayoonesha umiliki na kushindwa kubadili sentensi katika kinyume	Anabainisha maneno machache yanayoonesha umiliki na kubadili sentensi katika kinyume	Anabainisha maneno mengi yanayoonesha umiliki na kubadili sentensi nyingi kuwa katika kinyume	Anabainisha maneno mengi sana yanayoonesha umiliki na kubadili sentensi zote kuwa katika kinyume	

3.10 Maudhui ya Darasa la VI

Umahiri Utakaojengwa na Mwanafunzi katika Somo

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1. Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali.	1.2 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali. 1.3 Kutumia maandishi kuwasiliana kulingana na miktadha mbalimbali.
2. Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma.	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza. 2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma.
3. Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali.	3.1 Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali. 3.2 Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali. 3.3 Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali.

Angalizo: Katika jedwali la maudhui ya muhtasari kwenye kurasa zinazofuata umahiri mkuu wa kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali hautasimama peke yake kama umahiri mkuu. Hivyo umahiri huo utajitokeza kama umahiri mahususi unaoingiliana na kila umahiri mahususi ndani ya umahiri mkuu wa kuwasiliana katika miktadha mbalimbali na umahiri mkuu wa kusoma kwa ufahamu katika kujenga uwezo wa kujieleza kwa namna mbalimbali

Jedwali la Maudhui ya Muhtasari

Umahiri Mkuu	Umahiri Ma-hususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
1. Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali	a) Kuimba wimbo wa kizalendo kwa ufasaha (Tazama Ramani)	Wimbo wa kizalendo unaimbwa ipasavyo	Anaimba wimbo wa kizalendo kwa kukosea kutamka maneno mengi	Anaimba wimbo wa kizalendo kwa kukosea kutamka maneno machache	Anaimba wimbo wa kizalendo bila kukosea matamshi ya maneno	Anaimba wimbo wa kizalendo na kuelezea maana yake	44
		b) Kutaja na Kueleza mawazo makuu yaliyomo katika wimbo wa kizalendo	Mawazo makuu yaliyomo katika wimbo wa kizalendo yanaelezewa kwa ukamilifu	Anataja bila ya kueleza mawazo yaliyomo katika wimbo	Anataja na kueleza mawazo makuu machache yaliyomo katika wimbo	Anataja na kuelezea mawazo makuu mengi yaliyomo katika wimbo	Anataja na kuelezea kwa kina mawazo makuu yote yaliyomo katika wimbo wa kizalendo kwa kuyalinganisha na hali halisi ya maisha	
		c) Kughani shairi kwa kuzingatia kanuni za mashairi (vina, mizani na kituo)	Shairi linaghaniwa kwa kuzingatia kanuni za mashairi kwa usahihi	Anaghani shairi kwa kuzingatia kanuni chache sana za mashairi	Anaghani shairi kwa kuzingatia kanuni chache za mashairi	Anaghani shairi kwa kuzingatia kanuni nyingi za mashairi	Anaghani shairi kwa kuzingatia kanuni zote za mashairi	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kuentendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		d) Kuigiza igizo dhima kuhusu elimu ya biashara na kueleza umuhimu wake	Igizo dhima kuhusu elimu ya biashara limeigizwa na kuelezewa umuhimu wake	Anaigiza igizo dhima kuhusu elimu ya biashara kuelezea umuhimu wake kwa kubahatisha	Anaigiza igizo dhima linalohusu elimu ya biashara na kuelezea umuhimu wake kwa kifupi sana	Anaigiza igizo dhima kuhusu elimu ya biashara na kuelezea umuhimu wake kwa kina	Anaigiza igizo dhima kuhusu elimu ya biashara na kufafanua umuhimu wake kwa kutoa mifano	
		e) Kusimulia hadithi yenye methali na kuelezea maana ya mafunzo yaliyopatikana katika methali	Hadithi yenye methali inasimuliwa na kuelezewa mafunzo yaliyomo katika methali	Anasimulia hadithi yenye methali na kuelezea mafunzo ya methali chache sana	Anasimulia hadithi yenye methali na kuelezea mafunzo ya methali chache	Anasimulia hadithi yenye methali na kuelezea mafunzo ya methali nyingi	Anasimulia hadithi yenye methali na kuelezea mafunzo ya methali zote	
		f) Kubainisha na kueleza taswira za kimawazo zilizo katika nahau kutoka katika hadithi	Taswira za kimawazo zilizo katika nahau kutoka katika hadithi zinabainishwa na kutolewa maelezo kwa ukamilifu	Anabainisha taswira chache sana katika nahau zilizomo katika hadithi na kuzitolea maelezo	Anabainisha taswira chache katika nahau zilizomo katika hadithi na kuzitolea maelezo	Anabainisha taswira nyingi katika nahau zilizomo katika hadithi na kuzitolea maelezo	Anabainisha taswira zote katika nahau zilizomo katika hadithi na kuzitolea maelezo ya kina	

Umahiri Mkuu	Umahiri Matusi	Ma-	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
					Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
			g) Kusimulia mambo yaliyoonekana baada ya kufanya ziara fupi katika mazingira ya jirani na shule	Mambo yaliyoonekana baada ya kufanya ziara fupi katika mazingira ya jirani na shule yanasimuliwa kwa ufasaha	Anasimulia mambo machache sana yaliyoonekana katika mazingira ya jirani na shule baada ya kufanya ziara fupi	Anasimulia mambo machache yaliyoonekana katika mazingira ya jirani na shule baada ya kufanya ziara fupi	Anasimulia mambo mengi yaliyoonekana katika mazingira ya jirani na shule baada ya kufanya ziara fupi	Anasimulia mambo yote yaliyoonekana katika mazingira ya jirani na shule baada ya kufanya ziara fupi kwa kujiamini na kutoa mifano	
			h) Kushiriki katika mjadala kuhusu matumizi ya simu ya mdomo	Mjadala kuhusu matumizi ya simu ya mdomo unafanyika ipasavyo	Anashiriki katika mjadala na kuchangia hoja chache sana	Anashiriki katika mjadala na kuchangia hoja chache	Anashiriki katika mjadala na kuchangia hoja nyingi	Anashiriki katika mjadala na kuchangia hoja nyingi sana zenye mantiki	
	1.2	Kutumia msamiati katika kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kubaini aina saba za maneno katika sentensi (Nomino, kitenzi, kielezi, kivumishi, kiwakilishi, kiunganishi na kihisishi)	Aina za maneno zinabainishwa katika sentensi kwa ufasaha	Anabainisha aina za maneno machache sana katika sentensi	Anabainisha aina za maneno machache katika sentensi	Anabainisha aina za maneno mengi katika sentensi	Anabainisha aina zote za maneno katika sentensi na kutoa ufafanuzi	17
			b) Kuelezea na kubaini maneno mapya katika risala iliyowasilishwa	Maneno mapya katika risala iliyowasilishwa yanabainishwa na kuelezewa ipasavyo	Anabainisha na kuelezea maneno mapya machache sana	Anabainisha na kuelezea maneno mapya machache	Anabainisha na kuelezea maneno mapya mengi	Anabainisha na kuelezea maana ya maneno mapya mengi sana kwa kutoa mifano	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
		c) Kusoma bahari na kubainisha maneno mapya na kuelezea maana zake kwa kutumia kamusi	Habari inasomwa, maneno mapya yanabainishwa na kuelezewa maana zake kwa kutumia kamusi	Anasoma habari na kubainisha maneno mapya machache sana na kuelezea maana zake	Anasoma habari na kubainisha maneno machache mapya na kuelezea maana zake	Anasoma habari na kubainisha maneno mengi mapya na kuelezea maana zake	Anasoma habari na kubainisha maneno mengi mapya na kuelezea maana zake kisha kuyatungia sentensi	
	1.3 Kutumia maandishi katika kuwasiliana kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kuandika matangazo mbalimbali kuzingatia kwa taratibu za uandishi	Matangazo mbalimbali yanaandikwa kwa kuzingatia taratibu za uandishi	Anaandika matangazo machache sana kwa kubahatisha	Anaandika matangazo machache kwa kuzingatia taratibu za uandishi	Anaandika matangazo mengi kwa kuzingatia taratibu za uandishi	Anaandika matangazo mengi sana kwa kuzingatia taratibu za uandishi	38
		b) Kuandika kirefu cha vifupisho vya maneno au majina ya msingi (JKT, UDA, TBC TET, BMT)	Kirefu cha vifupisho vya maneno au majina ya msingi kinaandikwa kwa usahihi	Anaandika kirefu cha vifupisho vya maneno na majina ya msingi machache sana	Anaandika kirefu cha vifupisho vya maneno na majina ya msingi machache	Anaandika kirefu cha vifupisho vya maneno na majina ya msingi mengi	Anaandika kirefu cha vifupisho vya maneno na majina ya msingi mengi kutoa ufafanuzi	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kuitendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
		c) Kufupisha habari katika maandishi bila kupotosha maana iliyokusudiwa na kwa kuzingatia alama za uandishi	Habari inafupishwa katika maandishi bila kupotosha maana iliyokusudiwa na kwa kuzingatia alama za uandishi	Anafupisha habari kwa kuzingatia alama chache sana za uandishi	Anafupisha habari bila kupotosha maana iliyokusudiwa na kwa kuzingatia alama chache za uandishi	Anafupisha habari bila kupotosha maana iliyokusudiwa na kwa kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anafupisha habari bila kupotosha maana iliyokusudiwa na kwa kuzingatia alama zote za uandishi	
		d) Kuandika methali zenye mafunzo kulingana na kifungu cha habari	Methali zenye mafunzo zinaandikwa kulingana na kifungu cha habari kwa usahihi	Anaandika methali chache sana zenye mafunzo kulingana na kifungu cha habari	Anaandika methali chache zenye mafunzo kulingana na kifungu cha habari	Anaandika methali nyingi zenye mafunzo kulingana na kifungu cha habari	Anaandika methali zote zenye mafunzo kulingana na kifungu cha habari na kueleza maana zake	
		e) Kuandika kumbukumbu za mikutano kwa kuzingatia vipengele vyake vya uandishi	Kumbukumbu za mikutano zinaandikwa kwa kuzingatia vipengele vyake vya uandishi	Anaandika kumbukumbu za mikutano kwa kuzingatia vipengele vichache sana	Anaandika kumbukumbu za mikutano kwa kuzingatia vipengele vichache	Anaandika kumbukumbu za mikutano kwa kuzingatia vipengele vingi vya uandishi	Anaandika kumbukumbu za mikutano kwa kuzingatia vipengele vyote na alama za uandishi	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mhususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		f) Kuandika risala fupi kwa kuzingatia muundo na kanuni za uandishi	Risala fupi inaandikwa kwa kuzingatia muundo na kanuni za uandishi	Anaandika risala fupi bila kuzingatia muundo na kanuni chache sana za uandishi	Anaandika risala fupi kwa kuzingatia muundo na kanuni chache za uandishi	Anaandika risala fupi kwa kuzingatia muundo na kanuni nyingi za uandishi	Anaandika risala fupi kwa kuzingatia muundo na kanuni zote za uandishi	
		g) Kuandika Insha kimantiki kuhusu elimu ya afya na uzazi	Insha inaandikwa kimantiki kuhusu elimu ya afya na uzazi	Anaandika insha bila mpangilio wa mawazo	Anaandika insha na kupangilia mawazo machache	Anaandika insha na kupangilia mawazo mengi	Anaandika insha kimantiki na kwa kuzingatia matumizi sahihi ya alama za uandishi	
	1.4 Kutumia msamiati katika kuandaa matini mbalimbali	a) Kuandika sentensi kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki	Sentensi zinaandikwa kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki kwa usahihi	Anaandika sentensi chache sana kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki	Anaandika sentensi chache kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki	Anaandika sentensi nyingi kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki	Anaandika sentensi nyingi sana kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki	17

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji wa awali wa Mwanafunzi	Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri wa Mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi	
		b) Kuandika habari fupi kwa kutumia majina sahihi ya kazi za watu	Habari fupi inaandikwa kwa kutumia majina sahihi ya kazi za watu	Anaandika habari fupi kwa kutumia majina machache sana ya kazi za watu	Anaandika habari fupi kwa kutumia majina machache ya kazi za watu	Anaandika habari fupi kwa kutumia majina mengi ya kazi za watu	Anaandika habari fupi kwa kutumia majina mengi sana ya kazi za watu na kutoa ufafanuzi wa kina	
		c) Kuandika shairi linaloelezea muonekano wa hali ya hewa katika mazingira kwa kuzingatia kanuni za shairi	Shairi linaloelezea mwonekano wa hali ya hewa katika mazingira linaandikwa kwa kuzingatia kanuni za uandishi wa shairi	Anaandika shairi lisiloelezea mwonekano wa hali ya hewa	Anaandika shairi linaloelezea mwonekano wa hali ya hewa kwa kuzingatia kanuni chache za uandishi	Anaandika shairi linaloelezea mwonekano wa hali ya hewa kwa kuzingatia kanuni nyingi za uandishi	Anaandika shairi linaloelezea mwonekano wa hali ya hewa kwa kuzingatia kanuni zote za uandishi	
2. Kuonesha uelewa wa jambo alilosikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa juu ya jambo alilolisikiliza	a) Kusikiliza habari na kujibu maswali yatokanayo na habari	Habari inayohusu rushwa inasikilizwa na maswali yatokanayo na habari yanajibiwa kwa usahihi	Anasikiliza habari lakini anashindwa kujibu maswali yatokanayo na habari	Anasikiliza habari na kujibu maswali machache yatokanayo na habari	Anasikiliza habari na kujibu maswali mengi yatokanayo na habari	Anasikiliza habari kisha anauliza na kujibu maswali yote yatokanayo na habari	28

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Ma-hususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vip-indi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		b) Kubaini miundo katika sentensi wakati wa mazungumzo	Miundo inabainishwa katika sentensi wakati wa mazungumzo kwa usahihi	Anabainisha miundo michache sana katika sentensi	Anabainisha miundo michache katika sentensi	Anabainisha miundo mingi katika sentensi	Anabainisha miundo yote katika sentensi	
		c) Kubaini mawazo makuu katika risala	Mawazo makuu katika risala yanabainishwa kwa usahihi	Anabainisha mawazo makuu machache sana katika risala	Anabainisha mawazo makuu machache katika risala	Anabainisha mawazo makuu mengi katika risala	Anabainisha na kufafanua mawazo yote makuu katika risala	
		d) Kubaini na kuchambua hoja kuu zilizotolewa katika majadiliano	Hoja kuu zinachambuliwa na kubainishwa kutokana na majadiliano	Anabainisha na kuchambua hoja chache sana	Anabainisha na kuchambua hoja chache	Anabainisha na kuchambua hoja nyingi	Anabainisha na kuchambua hoja zote kuu zilizotolewa katika majadiliano	
	2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini mbalimbali	a) Kusoma methali mbalimbali katika kifungu cha habari na kueleza maana zake	Methali zinasomwa katika kifungu cha habari na kueleza maana zake kwa ufasaha	Anasoma methali chache sana katika kifungu cha habari	Anasoma methali chache katika kifungu cha habari na kueleza maana zake	Anasoma methali nyingi katika kifungu cha habari na kueleza maana zake	Anasoma na kubaini methali nyingi sana katika kifungu cha habari na kueleza maana zake kwa kutoa mifano	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		b) Kusoma na kubaini methali zinazofanana	Methali zinazofanana zinasomwa na kubainishwa katika hadithi kwa usahihi	Anasoma na kubainisha methali chache sana zinazofanana katika hadithi	Anasoma na kubainisha methali chache zinazofanana katika hadithi	Anasoma na kubainisha methali nyingi zinazofanana katika hadithi	Anasoma na kubainisha methali zote zinazofanana katika hadithi na kuelezea maana zake	
		c) Kubaini makosa ya kiuandishi katika matini anuai	Makosa ya kiuandishi yanabainishwa katika matini anuai	Anabainisha makosa machache sana ya kiuandishi	Anabainisha makosa machache ya kiuandishi	Anabainisha makosa mengi ya kiuandishi	Anabainisha makosa yote ya kiuandishi kutoka katika matini anuai na kutoa ufafanuzi	
		d) Kusoma matangazo na kubaini taarifa muhimu	Matangazo yanasomwa na taarifa zake muhimu zinabainishwa ipasavyo	Anasoma matangazo bila kubainisha taarifa zake muhimu	Anasoma matangazo na kubainisha taarifa chache muhimu	Anasoma matangazo na kubainisha taarifa nyingi muhimu	Anasoma matangazo na kubainisha taarifa zote muhimu	
		e) Kusoma hadithi za kubuni kwa burudani na kwa kuzingatia alama za uandishi	Hadithi za kubuni zinasomwa kwa burudani na kwa kuzingatia alama za uandishi	Anasoma hadithi za kubuni kwa burudani bila kuzingatia alama za uandishi	Anasoma hadithi za kubuni kwa burudani na kuzingatia alama chache za uandishi	Anasoma hadithi za kubuni kwa burudani na kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anasoma hadithi za kubuni kwa burudani na kwa kuzingatia alama zote za uandishi	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		f) Kusoma kitabu cha hadithi na kuelezea tabia za wahusika	Kitabu cha hadithi kinasomwa na tabia za wahusika zinaelezewa kwa ufasaha	Anasoma kitabu cha hadithi na kuelezea tabia za wahusika wachache sana	Anasoma kitabu cha hadithi na kuelezea tabia za wahusika wachache	Anasoma kitabu cha hadithi na kuelezea tabia ya wahusika wengi	Anasoma kitabu cha hadithi na kuelezea tabia za wahusika wote kwa kutoa mifano	
	2.3 Kutumia msamiati katika kusoma ili kuchanganua mawazo yaliyo wasilishwa katika matini mbalimbali	a) Kusoma matini na kubaini maneno mapya na kuelezea maana zake	Matini inasomwa, maneno mapya yanabainishwa na kuelezea maana zake	Anasoma bila kubainisha maneno mapya	Anasoma na kubainisha maneno mapya machache katika matini na kueleza maana zake	Anasoma na kubainisha maneno mapya mengi na kuelezea maana zake	Anasoma na kubainisha maneno yote mapya na kueleza maana zake kwa kutoa mifano	17
		b) Kusoma matini mbalimbali yanayoelezea hali ya hewa na kubaini majira yake	Matini mbalimbali yanayoelezea hali ya hewa yanasomwa na majira yake yanabainishwa kwa usahihi	Anasoma matini bila kubainisha majira yake	Anasoma matini na kubainisha majira machache ya hali ya hewa	Anasoma matini na kubainisha majira mengi ya hali ya hewa	Anasoma matini na kubainisha majira mengi ya hali ya hewa na kuyafafanua	

<i>Umahiri Mkuu</i>	<i>Umahiri Mahususi</i>	<i>Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi</i>	<i>Vigezo vya Upimaji</i>	<i>Upimaji wa Viwango vya Utendaji</i>				<i>Idadi ya Vipindi</i>
				<i>Utendaji wa awali wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji wa wastani wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri wa Mwanafunzi</i>	<i>Utendaji mzuri sana wa Mwanafunzi</i>	
		c) Kusoma kifungu cha habari ili kubaini maneno mapya yenye maana zaidi ya moja	Kifungu cha habari kinasomwa na kubainishwa maneno mapya yenye maana zaidi ya moja	Anasoma kifungu cha habari na kubainisha maneno machache sana yenye maana zaidi ya moja	Anasoma kifungu cha habari na kubainisha maneno machache yenye maana zaidi ya moja	Anasoma kifungu cha habari na kubainisha maneno mengi yenye maana zaidi ya moja	Anasoma kifungu cha habari na kubainisha maneno yote yenye maana zaidi ya moja na kuyatungia sentensi	